

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

BÙI TUẤN ANH

NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA CÁC TỘI CỜ BẠC
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÂM ĐỒNG

LUẬN VĂN THẠC SỸ LUẬT HỌC

HÀ NỘI, 2017

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

BÙI TUẤN ANH

**NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA CÁC TỘI CỜ BẠC
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÂM ĐỒNG**

Chuyên ngành: Tội phạm học và phòng ngừa tội phạm
Mã số : 60.38.01.05

LUẬN VĂN THẠC SỸ LUẬT HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. NGUYỄN TRUNG THÀNH

HÀ NỘI, 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu được sử dụng trong Luận văn có nguồn gốc rõ ràng, được thống kê, tổng hợp và phân tích từ kết quả khảo sát thực tiễn. Những kết luận của Luận văn chưa được công bố trong bất cứ công trình nào.

Tác giả

Bùi Tuấn Anh

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1: NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA CÁC TỘI CỜ BẠC	8
1.1. Khái niệm, ý nghĩa của việc nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc	8
1.2. Phân loại nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc	13
1.3. Cơ chế tác động của nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc	19
1.4. Mối quan hệ nguyên nhân, điều kiện của các tội cờ bạc với tình hình tội phạm, nhân thân người phạm tội và phòng ngừa tội phạm	21
Chương 2: THỰC TRẠNG NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA TÌNH HÌNH CÁC TỘI CỜ BẠC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÂM ĐỒNG	24
2.1. Thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 - 2015	24
2.2. Thực trạng các nguyên nhân và điều kiện cụ thể của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011-2015	28
2.3. Mối quan hệ giữa nguyên nhân và điều kiện với tình hình các tội cờ bạc và với nhân thân người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015	42
Chương 3: NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA TÌNH HÌNH CÁC TỘI CỜ BẠC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÂM ĐỒNG TRONG THỜI GIAN TỚI VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI PHÒNG NGỪA CÁC TỘI CỜ BẠC	53
3.1. Tăng cường nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng	53
3.2. Nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc và dự báo tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới	55
3.3. Giải pháp khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng	60
KẾT LUẬN	74
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	76

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BLHS	: Bộ Luật hình sự
BLTTHS	: Bộ luật Tố tụng
CQĐT	: Cơ quan điều tra
HĐND	: Hội đồng nhân dân
NXB	: Nhà xuất bản
TAND	: Tòa án nhân dân
UBND	: Ủy ban nhân dân
VKSND	: Viện kiểm sát nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1:	Mức độ tổng quan của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015.....	43
Bảng 2.2:	Mức độ tổng quan của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 - 2015 xét theo hành vi.....	44
Bảng 2.3:	Diễn biến của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015.....	45
Bảng 2.4:	Cơ cấu của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015 theo đơn vị hành chính.....	46
Bảng 2.5:	Cơ cấu của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015 theo hình phạt đã áp dụng.....	46

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1.1:	Cơ chế hành vi phạm tội.....	19
Sơ đồ 1.2:	Cơ chế hành vi phạm tội.....	20

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

“Cờ bạc là bác thằng bần; cửa nhà bán hết, tra chân vào cùm” đây là câu nói dân gian mà mọi người trong xã hội luôn truyền tụng cho nhau. Đó cũng là bài học vừa mang tính dạy dỗ, vừa đề răn đe mà thế hệ đi trước muốn để lại cho thế hệ sau này. Nó cũng nói lên hệ quả tất yếu của tội phạm cờ bạc gây tan vỡ gia đình, đạo đức xã hội xuống cấp trầm trọng. Bên cạnh đó, tệ nạn cờ bạc còn là nguồn phát sinh của nhiều loại tội phạm như: Tội phạm trộm cắp, cướp giật, lừa đảo... Hiện nay, tội phạm cờ bạc như một thứ “dịch bệnh” lan truyền rất nhanh và khó có khả năng kiểm soát trong xã hội. Tội phạm cờ bạc xuất hiện ở mọi nơi với sự tham gia của đủ mọi thành phần, lứa tuổi, giới tính, nghề nghiệp và nếu không có những giải pháp hiệu quả ngăn chặn thứ “dịch bệnh” này thì hậu quả của nó là vô cùng nguy hiểm đến môi trường phát triển lành mạnh của cộng đồng xã hội.

Lâm Đồng là một tỉnh miền núi thuộc Nam Tây Nguyên. Phía Bắc giáp tỉnh Đắk Lắk và Đắk Nông, Đông giáp tỉnh Khánh Hòa và Ninh Thuận, Nam và Đông Nam giáp tỉnh Bình Thuận, Tây giáp tỉnh Bình Phước, Tây Nam giáp tỉnh Đồng Nai. Tỉnh Lâm Đồng có diện tích tự nhiên là 9.772,19 km²; dân số đến năm 2015 là 1,218,611 người (mật độ dân số trung bình là 129 người/km²). Những năm gần đây, tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng diễn biến hết sức phức tạp, có chiều hướng gia tăng với nhiều hình thức khác nhau, thủ đoạn hoạt động ngày càng tinh vi, xảo quyệt. Theo số liệu báo cáo tổng kết công tác đấu tranh phòng chống tệ nạn cờ bạc cho thấy trong khoảng thời gian từ năm 2011 đến năm 2015, các lực lượng chức năng trên địa bàn tỉnh đã phát hiện và triệt phá 380 vụ phạm tội về cờ bạc, bắt 1.915 đối tượng gồm 1.572 đối tượng phạm tội đánh bạc, 343 đối tượng phạm tội tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc. Những số liệu trên đã cho thấy tính chất nghiêm trọng của vấn đề.

Để đấu tranh có hiệu quả hơn với tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng cần phân tích một cách khách quan, toàn diện về nguyên nhân và điều kiện làm loại tội phạm này phát sinh, phát triển. Tuy nhiên, cho đến nay chưa có

một công trình nào nghiên cứu về nguyên nhân và điều kiện tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Do đó, việc nghiên cứu, phân tích nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, qua đó tìm ra những giải pháp khắc phục, loại trừ nhằm ngăn chặn, tiến tới đẩy lùi loại tội phạm này là một việc làm cần thiết.

Với những lý do đó, việc lựa chọn đề tài nghiên cứu “ ***Nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng***” là có ý nghĩa cả về lý luận và thực tiễn nhằm cung cấp thêm các luận cứ khoa học cho công tác đấu tranh, phòng ngừa loại tội phạm này trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

Với nhận thức rằng, để có thể thực hiện được đề tài đang nói ở đây, luận văn không chỉ kế thừa những công trình đã công bố về các tội cờ bạc mà còn phải tiếp thu có chọn lọc những công trình lý luận về tội phạm học để triển khai nghiên cứu thực tế những vấn đề cơ bản của đề tài. Vì thế, tình hình nghiên cứu đề tài phải có hai nội dung đề cập.

2.1. Tình hình nghiên cứu các công trình lý luận chung của tội phạm học

Để có cơ sở lý luận cho việc thực hiện đề tài luận văn, các công trình khoa học sau đây đã được nghiên cứu:

- “*Tội phạm học, Luật Hình sự, Luật Tổ tụng Hình sự Việt Nam*”, Nxb Chính trị quốc gia, năm 1994;

- “*Tội phạm học Việt Nam - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*” của Viện Nhà nước và Pháp luật, Nxb Công an nhân dân, năm 2000;

- “*Một số vấn đề lý luận về tình hình tội phạm ở Việt Nam*” của PGS.TS. Phạm Văn Tỉnh, Nxb Công an nhân dân, năm 2007;

- Giáo trình “*Tội phạm học*” của GS.TS. Võ Khánh Vinh, Nxb Công an nhân dân, tái bản năm 2011, 2013;

- Giáo trình “*Tội phạm học*” của trường Đại học Luật Hà Nội, Nxb Công an nhân dân, tái bản năm 2004, 2012;

- Giáo trình: “*Tội phạm học*” của trường Học viện Cảnh sát nhân dân, Nxb Công an nhân dân, năm 2010;

- Giáo trình: “*Một số vấn đề lý luận về tình hình tội phạm ở Việt Nam*” của Nguyễn Văn Cảnh và Phạm Văn Tinh, do Học viện Cảnh sát nhân dân, Bộ Công an ấn hành năm 2013.

Các công trình đã nêu không thể thiếu được cho việc thực hiện đề tài. Bởi vì trong đó không chỉ chứa đựng lý luận cơ bản của tội phạm học về các vấn đề mà đề tài phải giải quyết, mà còn đưa ra những chỉ dẫn cho việc xác định phương pháp luận nghiên cứu đề tài, đặc biệt là vấn đề nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

2.2. Tình hình nghiên cứu thực tế cụ thể

Ở mức độ cụ thể và liên quan trực tiếp đến đề tài, các công trình sau đây đã được tham khảo:

- Nhóm các công trình nghiên cứu lý luận về các tội cờ bạc, có thể kể đến Luận văn thạc sĩ luật học của tác giả Đinh Hữu Đức: *Các tội phạm về cờ bạc theo quy định của Luật Hình sự Việt Nam từ thực tiễn Quận 7 – Thành phố Hồ Chí Minh công bố năm 2012*, đã đề cập một số vấn đề lý luận về các tội cờ bạc được quy định trong Bộ Luật Hình Sự Việt Nam và việc áp dụng các điều luật, các văn bản hướng dẫn thi hành luật vào thực tiễn trên địa bàn quận 7 – Thành Phố Hồ Chí Minh.

- Nhóm còn lại là các công trình nghiên cứu tình hình tội phạm và các giải pháp phòng ngừa mang tính thực tiễn áp dụng vào một địa bàn cụ thể. Có thể kể đến một số công trình nghiên cứu đã được các nhà khoa học công bố như:

+ Luận văn thạc sĩ luật học của tác giả Phạm Thanh Cường: *Tội phạm đánh bạc trên địa bàn Quận 11 – Thành phố Hồ Chí Minh. Tình hình, nguyên nhân và giải pháp phòng ngừa công bố năm 2012*, đã đưa ra một số giải pháp phòng ngừa tội phạm đánh bạc trên địa bàn quận 11, TPHCM.

+ Luận văn thạc sĩ luật học của tác giả Đỗ Quốc Đạt: *Tội phạm đánh bạc trên địa bàn Quận 7 – Thành phố Hồ Chí Minh. Tình hình, nguyên nhân và giải pháp phòng ngừa công bố năm 2012*, đã đề cập một số vấn đề thực tiễn công tác phòng ngừa và các giải pháp nâng cao hiệu quả phòng ngừa tội phạm đánh bạc trên địa bàn quận 7, TPHCM.

+ Luận văn thạc sĩ luật học của tác giả Nguyễn Văn Minh: *Tội phạm đánh bạc trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh. Tình hình, nguyên nhân và giải pháp phòng ngừa công bố năm 2012*, đã đề cập đến những vấn đề thực tiễn trong phòng ngừa tội phạm đánh bạc và giải pháp nâng cao hiệu quả phòng ngừa loại tội phạm này trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

+ Luận văn thạc sĩ luật học của tác giả Ngô Anh Hồng: *Các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn quận Thủ Đức – Thành phố Hồ Chí Minh. Tình hình, nguyên nhân và giải pháp phòng ngừa công bố năm 2013*, đã đề cập một số vấn đề thực tiễn trong phòng ngừa các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn quận Thủ Đức, TPHCM.

+ Luận văn thạc sĩ luật học của tác giả Vũ Minh Thắng: *Các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Bình Dương. Tình hình, nguyên nhân và giải pháp phòng ngừa công bố năm 2016*, đã đề cập một số vấn đề thực tiễn trong phòng ngừa các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Bình Dương.

Như vậy, cho đến nay, chưa có công trình nào đi sâu vào nghiên cứu tổng kết thực tiễn, phân tích nguyên nhân và điều kiện dẫn đến tình hình các tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Các công trình, đề tài nghiên cứu, sách chuyên khảo, các bài viết đăng trên các tạp chí chuyên ngành... là những điều kiện hỗ trợ cho việc thực hiện luận văn này chứ không có sự trùng lặp. Vì vậy, đề tài này sẽ có nhiều vấn đề để nghiên cứu, khám phá.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Phòng ngừa tội phạm là mục đích nghiên cứu của tội phạm học. Đề tài này cũng hướng tới mục đích đó, bằng cách nghiên cứu chuyên sâu về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng từ năm 2011 đến năm 2015 để tạo tiền đề cho việc phòng ngừa.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Các nhiệm vụ nghiên cứu sau đây cần phải được thực hiện vì mục đích của đề tài :

Một là, nghiên cứu lý luận và pháp luật. Nhiệm vụ này bao gồm những hoạt động cụ thể như: Tìm, thu thập và nghiên cứu những tài liệu về tội phạm học, về

pháp luật hình sự và những tài liệu khác liên quan đến đề tài làm cơ sở cho việc nhận thức thống nhất, rõ ràng phương pháp luận nghiên cứu và sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể cho phù hợp;

Hai là, nghiên cứu thực tế, bao gồm ba hoạt động sau:

- Tìm, thu thập, xử lý, phân tích, so sánh những số liệu thống kê thường xuyên của một số cơ quan tư pháp, đặc biệt là số liệu thống kê xét xử sơ thẩm hình sự từ năm 2011 đến năm 2015 của Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng về các tội cờ bạc;

- Tìm, thu thập các bản án xét xử sơ thẩm hình sự về các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong khoảng thời gian từ năm 2011 đến năm 2015 và xử lý, phân tích so sánh theo các tiêu thức tội phạm học cần thiết;

- Tìm, thu thập và nghiên cứu các báo cáo tổng kết năm của cơ quan Công an, Kiểm sát và Tòa án tỉnh Lâm Đồng;

Ba là, nghiên cứu sáng tạo, bao gồm các việc cụ thể sau:

- Làm rõ nguyên nhân và điều kiện tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong 5 năm, từ năm 2011 đến năm 2015;

- Xác định các yếu tố là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng;

- Thiết lập hệ thống các giải pháp khắc phục, loại trừ nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trong thời gian tới trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài đã nêu thể hiện ở việc làm rõ mối quan hệ phụ thuộc giữa nguyên nhân và điều kiện tình hình các tội cờ bạc với các hiện tượng, quá trình kinh tế - xã hội khác, tức là làm rõ quy luật phát sinh, phát triển của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Xét về mặt nội dung, đề tài của tác giả được nghiên cứu trong phạm vi tội phạm học thuộc chuyên ngành Tội phạm học và phòng ngừa tội phạm;

Về cấp xét xử, luận văn tập trung nghiên cứu cấp xét xử hình sự sơ thẩm;

Về tội danh, đề tài đề cập đến tội đánh bạc được quy định tại Điều 248 và tội tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc được quy định tại Điều 249 BLHS hiện hành (sau đây tác giả gọi chung là các tội cờ bạc);

Về thời gian, đề tài sử dụng chất liệu nghiên cứu trong vòng 05 năm; từ 2011 đến 2015, bao gồm số liệu thống kê thường xuyên về các tội cờ bạc. Ngoài ra, thuộc vào chất liệu nghiên cứu còn phải kể đến các bản án hình sự sơ thẩm về các tội cờ bạc;

Về không gian, đề tài được thực hiện trên phạm vi tỉnh Lâm Đồng.

5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp luận

Đề tài được thực hiện trên cơ sở phương pháp luận chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các quan điểm của Đảng và Nhà nước ta về pháp luật, về tội phạm học, về đấu tranh phòng, chống các tội cờ bạc.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu đề tài, tác giả sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể như: Trong quá trình nghiên cứu đề tài, tác giả sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể như: phương pháp biện chứng; phương pháp lô-gic; phương pháp nghiên cứu hồ sơ; phương pháp tổng kết thực tiễn; phương pháp phân tích; tổng hợp; thống kê; so sánh; kế thừa; hệ thống; diễn giải; quy nạp.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận văn

6.1. Ý nghĩa về mặt lý luận của luận văn

Kết quả nghiên cứu của đề tài góp phần làm rõ hơn lý luận tội phạm học về nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm nói chung và của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng nói riêng.

6.1. Ý nghĩa về mặt thực tiễn của luận văn

Kết quả nghiên cứu của đề tài có thể giúp cá nhân, cơ quan, tổ chức tham khảo để vận dụng vào việc tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho quần chúng nhân dân về nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm và vận dụng trong công tác điều tra, truy tố, xét xử, qua đó góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động phòng ngừa các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

7. Cơ cấu của luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận và Danh mục tài liệu tham khảo, Luận văn có cơ cấu ba chương, cụ thể như sau:

Chương 1. Những vấn đề lý luận chung về nguyên nhân và điều kiện tình hình của các tội cờ bạc.

Chương 2. Thực trạng nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Chương 3. Nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới và những vấn đề đặt ra đối với phòng ngừa tình hình các tội cờ bạc.

Chương 1

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA CÁC TỘI CỜ BẠC

1.1. Khái niệm, ý nghĩa của việc nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc

1.1.1. Khái niệm nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc

Thuật ngữ “nguyên nhân” được định nghĩa tương đối thống nhất trong các từ điển tiếng Việt hiện nay. Cụ thể, trong Đại từ điển tiếng Việt, “nguyên nhân” được định nghĩa là: *“Điều gây ra một kết quả hoặc làm xảy ra một sự việc, một hiện tượng”*; trong Từ điển tiếng Việt, “nguyên nhân” được hiểu: *“Hiện tượng làm nảy sinh ra hiện tượng khác trong quan hệ với hiện tượng khác đó”*. Như vậy, nói đến nguyên nhân là nói đến những yếu tố có trước mà từ đó, theo những cơ chế nhất định, đã tác động tạo thành kết quả. Từ định nghĩa như trên về nguyên nhân, ta có thể suy ra định nghĩa về nguyên nhân của tình hình tội phạm. Theo đó, nguyên nhân của tình hình tội phạm là những yếu tố đóng vai trò làm phát sinh tình hình tội phạm [27, tr. 43].

Dựa trên quan điểm của triết học Mác-xít về quan hệ nhân - quả để áp dụng nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm, cho thấy: nguyên nhân là phạm trù chỉ sự tác động qua lại giữa các mặt trong một sự vật, hiện tượng hoặc giữa các sự vật, hiện tượng với nhau, gây ra sự biến đổi nhất định gọi là kết quả. Về bản chất, nguyên nhân không phải là một hiện tượng hay sự vật nào đó mà nguyên nhân chỉ có thể là sự tác động qua lại của nhiều hiện tượng, nhiều yếu tố sinh ra kết quả nhất định nào đó. Trong mối quan hệ nhân – quả (Nguyên nhân - Điều kiện - Kết quả) này, thì “quả” ở đây, trong tội phạm học chỉ có thể là hiện tượng (tình hình tội phạm) hoặc hành vi (hành vi phạm tội), còn “nhân” thì không thể là một hiện tượng hay một yếu tố nào, mà “nhân” là sự tác động qua lại của nhiều hiện tượng, nhiều yếu tố [5, tr. 309].

Từ cơ sở phương pháp luận như trên ta có thể thấy, tội phạm phát sinh không đơn thuần chỉ do một nguyên nhân mà luôn do nhiều nguyên nhân kết hợp với nhau.

Trong hầu hết các tài liệu nghiên cứu về tội phạm học hiện nay, khi đề cập nguyên nhân của tội phạm, các tác giả đều thống nhất với điều này. Và dù vẫn còn chưa có sự thống nhất về cơ chế tác động của các yếu tố được coi là nguyên nhân làm phát sinh tội phạm nhưng hầu hết các quan điểm đều cho rằng nguyên nhân làm phát sinh tội phạm là do sự tác động qua lại giữa các yếu tố chủ quan và khách quan. Chỉ một mình yếu tố chủ quan hay chỉ mình yếu tố khách quan tự nó không thể làm phát sinh tội phạm. Về điểm này, tôi hoàn toàn đồng ý với quan điểm của GS.TS. Võ Khánh Vinh: “... những điều kiện, những yếu tố của môi trường bên ngoài hay những quá trình tâm lý bên trong con người, dù ở mức độ bất lợi và xấu như thế nào đi chăng nữa, tự nó đều không phải là nguyên nhân và điều kiện của hành vi phạm tội cụ thể, mà phải là sự tương tác, kết hợp của hai loại yếu tố đó mới trở thành nguyên nhân và điều kiện của tội phạm cụ thể” [37, tr. 113-114].

Rõ ràng chỉ trên cơ sở sự tác động qua lại giữa các nhân tố chủ quan với các nhân tố khách quan mới có thể làm phát sinh tội phạm. Một người dù có những phẩm chất, nhân cách xấu đến mấy nhưng nếu không có những yếu tố bên ngoài môi trường thuận lợi thì cũng không thể phát sinh tội phạm và ngược lại, những yếu tố môi trường dù thuận lợi đến mấy, nếu như con người không có những phẩm chất, nhân cách xấu thì cũng không thể phát sinh hành vi phạm tội. Như vậy, nguyên nhân của tội phạm phải là sự tác động qua lại giữa các yếu tố tiêu cực thuộc môi trường sống và các yếu tố tâm - sinh lý tiêu cực thuộc cá nhân con người trong những hoàn cảnh, tình huống nhất định [27, tr. 43-51].

Nguyên nhân có khả năng làm phát sinh kết quả, nhưng để làm phát sinh ra kết quả cần phải có những điều kiện thích hợp. Điều kiện tuy không làm phát sinh kết quả, song nó là chất xúc tác, thúc đẩy cho nguyên nhân phát sinh kết quả. Về bản chất, điều kiện là những sự kiện, hiện tượng, tình huống, hoàn cảnh nhất định. Từ đó có thể thấy, nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm là hai phạm trù khác nhau, giữ vai trò khác nhau trong việc sinh ra kết quả là tình hình tội phạm.

Tình hình tội phạm là hiện tượng xã hội tiêu cực do đó nguyên nhân của tình hình tội phạm cũng là những hiện tượng xã hội và được bắt nguồn từ những tiêu cực

trong mọi mặt của đời sống xã hội, bao giờ nó cũng phản ánh những khía cạnh, những mặt tiêu cực của đời sống xã hội.

Từ những nội dung như trên, khi định nghĩa về nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm tôi hoàn toàn đồng ý với định nghĩa của GS. TS Võ Khánh Vinh: *“Nguyên nhân của tình hình tội phạm là những hiện tượng xã hội tiêu cực ở trong mối liên hệ tương tác hai mức độ sinh ra và tái sản xuất ra tình hình tội phạm như là hậu quả tất yếu của mình”* và *“Điều kiện của tình hình tội phạm là những hiện tượng xã hội tiêu cực, tự mình không sinh ra tình hình tội phạm và các tội phạm mà là hỗ trợ, làm dễ dàng và tăng cường cho sự hình thành và hoạt động của các nguyên nhân”*. [37, tr. 87].

Từ đó, ta có thể rút ra một số kết luận như sau:

Thứ nhất, nguyên nhân của tình hình tội phạm phải là sự tác động qua lại giữa các yếu tố tiêu cực thuộc môi trường sống và các yếu tố tâm - sinh lý - xã hội tiêu cực thuộc cá nhân con người trong những hoàn cảnh, tình huống nhất định đã dẫn tới việc thực hiện một hành vi nguy hiểm cho xã hội mà pháp luật hình sự đã quy định là tội phạm.

Thứ hai, nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm là hai phạm trù khác nhau, giữ vai trò khác nhau trong việc sinh ra kết quả là tình hình tội phạm. Tuy nhiên, trong lĩnh vực xã hội nói chung và tội phạm học nói riêng thì sự phân biệt đâu là nguyên nhân, đâu là điều kiện chỉ mang tính tương đối. Hơn nữa, thực tiễn đấu tranh phòng, chống tội phạm lại luôn luôn đòi hỏi phải loại trừ cả hai, tức là phải loại trừ cả những gì là nguyên nhân và loại trừ cả những gì là điều kiện phát sinh tình hình tội phạm hay nói chung là loại trừ các yếu tố làm phát sinh tình hình tội phạm [5, tr. 309]

Thứ ba, nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm giống nhau ở chỗ chúng đều là những hiện tượng tiêu cực trong một xã hội cụ thể và quyết định sự ra đời của tình hình tội phạm. Đây cũng là quan điểm của nhiều nhà khoa học khi giải thích về nguyên nhân và điều kiện của tội phạm như: Quan điểm của TS. Nguyễn Trung Thành: *“Nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm là tổng hợp những*

hiện tượng và quá trình xã hội tiêu cực trong các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa tư tưởng, tâm lý xã hội... của chế độ xã hội, từ đó làm phát sinh, phát triển tình hình tội phạm” [7, tr. 86].

Từ việc phân tích và khái quát các quan điểm như trên về nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm, tác giả đưa ra quan điểm của mình về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc như sau: *Nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là sự tác động qua lại giữa các yếu tố tiêu cực của môi trường sống bên ngoài với các yếu tố tâm sinh lý tiêu cực bên trong cá nhân con người mà trong những tình huống, hoàn cảnh nhất định đã dẫn đến việc thực hiện một hành vi nguy hiểm cho xã hội mà Luật hình sự quy định là các tội phạm về cờ bạc.*

Đây chính là cơ sở lý luận để tác giả đi sâu vào giải thích nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

1.1.2. Ý nghĩa của việc nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc

Trong tội phạm học, nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm là vấn đề vô cùng quan trọng. Bởi vì, mục đích cuối cùng của tội phạm học nói riêng cũng như mục đích của các lĩnh vực khoa học nghiên cứu về tội phạm nói chung là góp phần làm giảm đến mức thấp nhất số lượng tội phạm xảy ra trong xã hội, bảo đảm an ninh, trật tự, an toàn xã hội. Mà muốn làm giảm tình hình tội phạm, vấn đề quan trọng là phải phân tích làm rõ nguyên nhân làm phát sinh tội phạm. Chỉ trên cơ sở đó mới có thể xây dựng được hệ thống biện pháp khắc phục, loại trừ những nguyên nhân này qua đó góp phần phòng ngừa tình hình các tội cờ bạc. Do đó, nghiên cứu tìm ra những nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc có ý nghĩa quan trọng cả về lý luận và thực tiễn.

1.1.2.1. Ý nghĩa lý luận của việc nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc

Thứ nhất, nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm là nội dung quan trọng của tội phạm học bởi vì, nghiên cứu làm rõ nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc góp phần hoàn thiện hệ thống lý luận của chính nguyên nhân và

điều kiện của tình hình tội phạm. Từ việc nghiên cứu tổng quát về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc nói chung và nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng nói riêng góp phần làm rõ thực trạng, cơ cấu, diễn biến, tính chất của tình hình tội phạm nói chung và tình hình các tội phạm về cờ bạc nói riêng và dự đoán xu hướng của tình hình tội phạm phạm này trong thời gian tới.

Thứ hai, nghiên cứu làm rõ nguyên nhân, điều kiện của tình hình các tội cờ bạc góp phần làm rõ, phát hiện các sơ hở thiếu sót trên các lĩnh vực với Nhà nước là chủ thể quản lý để kịp thời khắc phục bổ sung, chỉnh lý nhằm ngăn chặn tội phạm về cờ bạc và xây dựng các biện pháp phòng ngừa loại tội phạm này một cách khoa học và hiệu quả. Đồng thời, đây còn là cơ sở cho việc hoạch định các chính sách phát triển kinh tế xã hội một cách phù hợp từ đó giảm thiểu các mâu thuẫn xã hội là nguyên nhân làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc.

Thứ ba, nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc còn góp phần cung cấp những thông tin hữu ích cho các ngành khoa học pháp lý khác sử dụng làm tài liệu để tiếp tục đi sâu nghiên cứu, xem xét đối tượng của mình, đồng thời là cơ sở áp dụng các phương pháp, biện pháp trong thực tế phòng, chống tội phạm.

Đối với khoa học Luật hình sự, những thông tin về các đặc điểm, dấu hiệu khi nghiên cứu cơ chế của hành vi phạm tội có ý nghĩa quan trọng khi làm sáng tỏ các đặc điểm nhân thân của người phạm tội về cờ bạc được khoa học luật hình sự khái quát hóa để nghiên cứu đưa ra những quy phạm pháp luật cụ thể quy định các vấn đề như: quy định mức tiền bị truy cứu trách nhiệm hình sự về hành vi đánh bạc.

Khoa học tố tụng hình sự dựa vào những thông tin phản ánh về nhân thân người phạm tội như độ tuổi, giới tính, dân tộc, tôn giáo, tiền án, tiền sự... để nghiên cứu đưa ra những quy phạm pháp luật đúng trình tự, thủ tục tiến hành các hoạt động điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án đối với người phạm tội về cờ bạc nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của công dân, xử lý đúng người, đúng tội, đảm bảo tính nghiêm minh của pháp luật.

1.1.2.2. Ý nghĩa thực tiễn của việc nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc

Thứ nhất, việc nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội phạm về cờ bạc là cơ sở khoa học để xây dựng các biện pháp phòng ngừa các tội phạm về cờ bạc một cách khoa học và hiệu quả nhất. Trên cơ sở nghiên cứu làm rõ nguyên nhân, điều kiện của tình hình các tội phạm về cờ bạc sẽ giúp tìm ra quy luật phát sinh, tồn tại và phát triển của tình hình loại tội phạm này. Từ đó, các chủ thể trong hoạt động phòng ngừa tội phạm tiến hành soạn thảo, đề xuất các phương pháp, giải pháp nhằm tác động làm mất đi nguyên nhân, điều kiện của tình hình tội phạm về cờ bạc từ đó làm giảm tình hình loại tội phạm này. Chẳng hạn như giải pháp về mặt chính trị, kinh tế, văn hóa, giáo dục...

Thứ hai, nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc, làm rõ những đặc điểm tiêu cực trong nhân thân của người phạm tội cờ bạc sẽ góp phần cung cấp những thông tin hữu ích cho khoa học quản lý, giáo dục cải tạo người phạm tội.

Thứ ba, trong hoạt động phòng ngừa tình hình tội phạm cờ bạc, những kết quả nghiên cứu về nguyên nhân, điều kiện của tình hình các tội cờ bạc sẽ cho chúng ta cơ sở áp dụng các biện pháp phòng ngừa thích hợp đối với từng lĩnh vực, địa bàn, đối với từng loại người nhất định được tiến hành trên cơ sở nghiên cứu nguyên nhân, điều kiện của tình hình các tội cờ bạc nói chung.

Thứ tư, nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm về cờ bạc có ý nghĩa quan trọng đối với việc hoạch định các chính sách pháp luật nói chung và chính sách hình sự nói riêng. Như việc quy định mức tiền cấu thành tội phạm đánh bạc, hợp pháp hóa hành vi đánh bạc trong tương lai...

1.2. Phân loại nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc

Nguyên nhân và điều kiện của các tình hình tội về cờ bạc rất đa dạng và luôn biến động theo sự vận động của thực tiễn đời sống xã hội. Dựa vào các căn cứ khác nhau thì có thể phân loại nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội về cờ bạc khác nhau. Trong luận văn này, căn cứ vào định nghĩa nguyên nhân và điều kiện

của tình hình tội phạm đã nêu ở trên, tác giả chia nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc thành nguyên nhân và điều kiện thuộc môi trường sống bên ngoài và nguyên nhân và điều kiện từ phía người phạm tội.

1.2.1. Nguyên nhân và điều kiện thuộc môi trường sống bên ngoài

Môi trường sống là những gì diễn ra xung quanh và ảnh hưởng tới cuộc sống của cá nhân. Căn cứ vào phạm vi tác động của môi trường sống đối với cá nhân thì có thể chia thành môi trường xã hội vĩ mô và tiểu môi trường. Những yếu tố tiêu cực của môi trường sống sẽ tác động tới sự hình thành nhân cách lệch chuẩn ở cá nhân. Đây chính là nguyên nhân và điều kiện của tội phạm về cờ bạc.

1.2.1.1. Những nguyên nhân và điều kiện thuộc môi trường xã hội vĩ mô

Thứ nhất, nguyên nhân và điều kiện về kinh tế - xã hội. Đây là những nhân tố thuộc về lĩnh vực kinh tế - xã hội có thể tác động làm phát sinh tội phạm. Những yếu tố tiêu cực như tình trạng thất nghiệp, mức sống thấp, tình trạng phân hoá giàu nghèo... là nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm nói chung và tội phạm cờ bạc nói riêng. Ngoài ra, cơ chế thị trường cũng tạo ra cái nhìn cởi mở hơn vì thế mỗi cá nhân ngày càng tự do, tuy nhiên nó cũng đem lại cho con người nhiều cơ hội thực hiện hành vi trái pháp luật trong đó có tội cờ bạc.

Xét vai trò sự ảnh hưởng kinh tế đối với các tội cờ bạc ta thấy kinh tế giữ vai trò quan trọng. Vì vậy, yếu tố kinh tế cần phải được xem xét một cách toàn diện, gắn với các trường hợp phạm tội cụ thể để đánh giá đúng bản chất sự ảnh hưởng của nó đối với các tội cờ bạc từ đó đề ra giải pháp đấu tranh phòng chống cờ bạc.

Thứ hai, nguyên nhân và điều kiện về văn hóa – giáo dục. Đây là những nhân tố thuộc về lĩnh vực văn hóa – giáo dục. Tội phạm về cờ bạc có quan hệ khăng khít với văn hóa và trình độ học vấn. Do hạn chế trong trình độ văn hóa của một bộ phận người dân dẫn tới những nhận thức sai lệch trong đó có những quan niệm sai về hành vi cờ bạc. Bên cạnh đó công tác tuyên truyền phổ biến về tội cờ bạc chưa được làm tốt, còn mang tính thời vụ, bề nổi nên kém hiệu quả.

Thứ ba, nguyên nhân và điều kiện về tâm lý – xã hội. Xét về yếu tố tâm lý của người phạm các tội về cờ bạc có thể khẳng định đây là một trong những yếu tố

quan trọng hàng đầu làm phát sinh loại tội phạm này, người phạm các tội về cờ bạc thường bị lôi cuốn tham gia trò chơi này, có không ít những người quan niệm cờ bạc là giải trí vì thế họ đã lao vào khi có điều kiện. Có nhiều người thì lại coi đây là cơ hội để thử vận may... từ đó dẫn tới việc tham gia hoạt động cờ bạc trở thành nhu cầu của một bộ phận cư dân trong xã hội.

Nếu xem tội đánh bạc là trung tâm của tội cờ bạc thì có thể khẳng định yếu tố tâm lý của những người đánh bạc còn ảnh hưởng tới tội tổ chức đánh bạc và gá bạc. Khi số lượng người và vụ đánh bạc tăng thì nhu cầu tổ chức đánh bạc và gá bạc cũng tăng. Ngoài ra còn xét đến vai trò của yếu tố tâm lý xã hội đối với các tội cờ bạc, tâm lý nhóm của những người phạm tội cờ bạc có tác động, ảnh hưởng lẫn nhau dẫn tới sự phát triển của tình hình các tội cờ bạc.

Thứ tư, nguyên nhân và điều kiện về tổ chức, quản lý xã hội. Đây là những thiếu sót, bất cập trong hoạt động của các cơ quan chức năng có thẩm quyền quản lý trong lĩnh vực tệ nạn xã hội. Những yếu tố tiêu cực trong việc quản lý của Nhà nước trên các lĩnh vực này là những nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh và gia tăng tội phạm nói chung và các tội cờ bạc nói riêng. Điều này thể hiện như sau:

Những hạn chế của các cơ quan bảo vệ pháp luật. Các cơ quan bảo vệ pháp luật là chủ thể đưa các quy định của pháp luật vào cuộc sống và sử dụng chúng để ngăn chặn tội phạm. Tuy nhiên các cơ quan này khá thụ động trong việc phòng chống tội phạm về cờ bạc. Mặt khác, loại tội phạm này thể hiện tính nguy hiểm cho xã hội không lớn nên chưa nhận được sự quan tâm tương xứng với thực tiễn. Do đó, có thể thấy rằng hình thức phạm tội cờ bạc hiện nay gần như không chịu sự kiểm soát của pháp luật, lực lượng công an chưa có biện pháp để phát huy tính tích cực của quần chúng, chưa khai thác và sử dụng nguồn tin của quần chúng nên có nhiều vụ không được phát hiện và xử lý kịp thời. Công tác phối hợp của các cơ quan chức năng trong đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc còn thiếu đồng bộ, chưa phát huy được sức mạnh tổng hợp của các lực lượng tham gia. Đội ngũ cán bộ của các cơ quan chuyên trách đấu tranh phòng, chống tội phạm về cờ bạc còn thiếu về số lượng và hạn chế về trình độ, năng lực chuyên môn.

Thứ năm, nguyên nhân và điều kiện về chính sách pháp luật. Đây là những thiếu sót, bất cập của chính sách pháp luật có ảnh hưởng tới việc phát sinh tình hình các tội cờ bạc. Các quy định của pháp luật hiện hành vẫn chưa phân định rõ ràng ranh giới giữa vi phạm hành chính và vi phạm hình sự gây khó khăn cho các cơ quan có thẩm quyền trong việc áp dụng pháp luật. Chính sự bất cập này đã dẫn đến tình trạng đôi khi còn tùy tiện trong xử lý, việc áp dụng pháp luật thiếu thống nhất, tạo môi trường thuận lợi cho việc phát sinh các hiện tượng tiêu cực, làm hạn chế tính răn đe và tác dụng phòng ngừa, nảy sinh tâm lý coi thường pháp luật. Bên cạnh đó, các chế tài hành chính và hình sự đối với hành vi cờ bạc còn quá nhẹ, chưa tương xứng với tính chất và mức độ nguy hiểm của hành vi vi phạm của tội phạm.

1.2.1.2. Những nguyên nhân điều kiện thuộc tiểu môi trường sống và giao tiếp của cá nhân

Các tiểu môi trường mà cá nhân đang sống và giao tiếp thường xuyên là: gia đình, trường học và các nhóm bạn.

Thứ nhất, nguyên nhân và điều kiện từ môi trường gia đình. Gia đình có vai trò quan trọng trong việc hình thành nhân cách của con người. Một đứa trẻ khi sống trong một gia đình chuẩn mực, cha mẹ và người lớn tuổi quan tâm, giáo dục tốt, hướng trẻ có lối sống và tư duy lành mạnh thì sẽ hạn chế việc hình thành các đặc điểm nhân cách lệch lạc cá nhân. Ngược lại, trẻ đó sống trong gia đình không chuẩn mực thì có thể hình thành những lệch lạc trong nhân cách. Môi trường gia đình là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc có thể thấy như sau:

Gia đình thiếu sự quan tâm, giáo dục con cái. Nhiều bậc cha mẹ và những người thân trong gia đình thiếu sự quan tâm, giáo dục con cái khi chỉ biết kiếm tiền lo cho gia đình mà quên mất việc dành thời gian để giáo dục, quan tâm con cái; không tìm hiểu tâm tư nguyện vọng của con em mình, cứ nghĩ có tiền là lo được vật chất cho con mà quên đi sự nuôi dưỡng tình cảm và quan tâm trẻ, nuông chiều con cái... Điều này dẫn đến việc cá nhân sa vào những tệ nạn xã hội trong đó có cờ bạc.

Do sự ảnh hưởng bởi các thói hư tật xấu của những người trong gia đình. Người phạm tội về cờ bạc chịu ảnh hưởng nhiều của những hành vi xấu, đặc biệt là những hành vi cá độ, đánh bài, chơi số đề... của người lớn.

Thứ hai, nguyên nhân và điều kiện từ môi trường nhà trường. Kỷ luật nhà trường không nghiêm, lỏng lẻo, việc xử lý những biểu hiện sai trái trong học sinh, sinh viên còn chưa triệt để dẫn đến những hiện tượng tiêu cực còn tồn tại trong nhà trường. Điều này có thể ảnh hưởng, dẫn đến việc một số em chán nản, sa sút học hành, dễ bị lôi kéo tham gia vào các hoạt động tiêu cực, không lành mạnh trong đó có cờ bạc.

Thứ ba, nguyên nhân và điều kiện từ môi trường nhóm (bạn bè, nơi làm việc). Môi trường bạn bè, nơi làm việc... chứa đựng những yếu tố tiêu cực cũng sẽ ảnh hưởng đến sự hình thành nhân cách của cá nhân. Phẩm chất tốt hay xấu của cá nhân một phần do học hỏi, tiếp thu, bị ảnh hưởng từ môi trường bạn bè. Nếu giao lưu, kết bạn, tiếp xúc nhiều với nhóm bạn bè thường xuyên cờ bạc thì cá nhân sẽ bị ảnh hưởng từ đó dẫn tới việc cá nhân thực hiện các tội phạm về cờ bạc.

1.2.2. Nguyên nhân và điều kiện từ phía người phạm tội

Nguyên nhân, điều kiện từ phía người phạm tội được hiểu là tất cả những yếu tố thuộc về người phạm tội bao gồm những tiêu cực thuộc ý thức cá nhân và những biểu hiện tiêu cực trong lối sống cá nhân. Nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tội phạm thường tập trung vào ba nhóm dấu hiệu là sinh lý – tâm lý – xã hội của cá nhân có thể ảnh hưởng đến việc phạm tội.

Từ khía cạnh này, ta có thể thấy nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc xuất phát từ phía người phạm tội có một số đặc trưng sau:

Thứ nhất, về sinh lý. Đây là những đặc điểm sinh học của người phạm tội (cụ thể là những đặc điểm về độ tuổi, giới tính). Có thể thấy, do giới tính chi phối nên nam giới có tính cách mạnh mẽ, quyết đoán, khả năng kiềm chế hành vi thấp hơn nữ giới, ngược lại nữ giới thường kiên nhẫn hơn, cân nhắc hơn... Do vậy, nam giới có nguy cơ thực hiện các hành vi phạm tội nói chung và hành vi phạm các tội cờ bạc

nói riêng cao hơn so với nữ giới. Ngoài ra, độ tuổi cũng là một nhân tố quan trọng, ảnh hưởng đến khả năng một người thực hiện các tội phạm về cờ bạc [28, tr. 158].

Thứ hai, về tâm lý. Đó là những tiêu cực thuộc ý thức cá nhân. Chủ thể thực hiện các tội phạm về cờ bạc thường xuất phát từ những sai lệch trong ý thức cá nhân như: hiểu biết pháp luật hạn chế, có thái độ tiêu cực đối với các chuẩn mực pháp luật, đối với lao động chân chính; tâm lý tham lam, hứng thú cao độ với hành vi đánh bạc... từ những sai lệch này trong ý thức đã điều chỉnh, thúc đẩy cá nhân thực hiện các tội phạm về cờ bạc.

Thứ ba, về mặt xã hội. Đây là các đặc điểm về văn hóa, trình độ học vấn, nghề nghiệp... của cá nhân. Trình độ học vấn thấp, hiểu biết pháp luật hạn chế, thiếu việc làm ổn định... là nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh tình hình tội phạm nói chung và các tội phạm về cờ bạc nói riêng.

Thứ tư, những tiêu cực trong quá trình động cơ hóa, kế hoạch hóa và hiện thực hóa hành vi của cá nhân. Động cơ hóa hành vi là một quá trình tâm - sinh lý - xã hội mà trong đó chủ thể có động lực thực hiện một hành vi. Quá trình này có cơ sở khách quan do điều kiện xã hội, do hoàn cảnh sống cụ thể của mỗi con người mang lại [5, tr.332]. Động cơ hóa hành vi đánh bạc thường xuất phát từ sai lệch về nhu cầu tài sản và sai lệch ở phương pháp thỏa mãn nhu cầu về tài sản đó. Việc kế hoạch hóa và thực hiện hóa hành vi là sự cụ thể hóa tính động cơ vào kế hoạch và trực tiếp thực hiện hành vi bằng các hành động cụ thể. Việc kế hoạch hóa và thực hiện hóa hành vi phạm tội cờ bạc thường xuất phát từ nguyên nhân và điều kiện đó là: sự quyết tâm thực hiện hành vi phạm tội do nhu cầu, đam mê, tính cách... và từ những tình huống phạm tội của tình hình các tội phạm về cờ bạc.

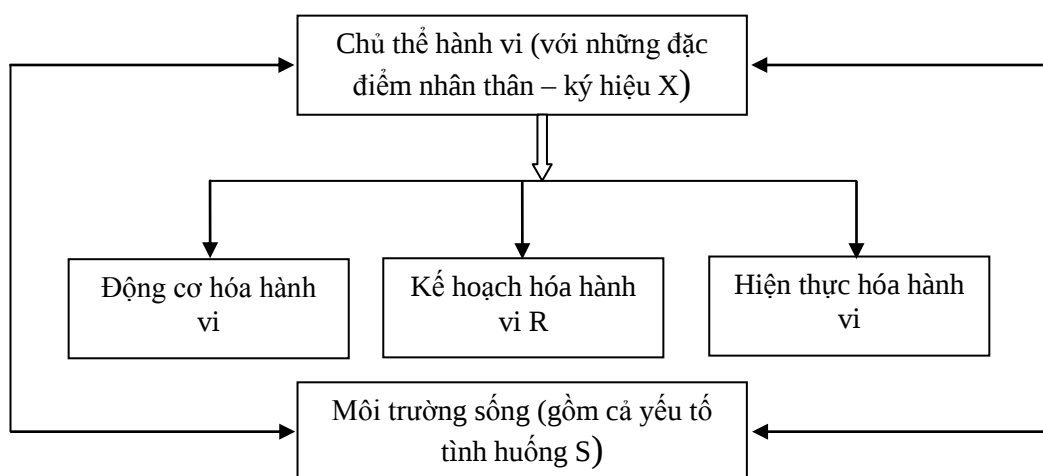
Tóm lại, nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là các yếu tố tiêu cực thuộc môi trường sống bên ngoài và các yếu tố tiêu cực từ chính cá nhân người phạm tội. Các yếu tố này tác động qua lại với nhau theo một cơ chế nhất định, từ đó làm phát sinh các hành vi phạm tội về cờ bạc.

1.3. Cơ chế tác động của nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc

Khi nói tới cơ chế tác động của các nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là nói tới mối liên hệ và sự tác động lẫn nhau giữa các nguyên nhân và điều kiện của môi trường sống bên ngoài với các quá trình và trạng thái bên trong của cá nhân, những cái quyết định việc thực hiện hành vi phạm tội, định hướng, kiểm tra và giám sát việc thực hiện quyết định đó.

Hành vi phạm tội về cờ bạc là kết quả tác động qua lại giữa các yếu tố môi trường xã hội bên ngoài và các yếu tố tâm, sinh lý tiêu cực xuất phát từ phía cá nhân người phạm tội. Sự tác động này tạo thành cơ chế nhất định gọi là cơ chế hình thành hành vi phạm tội. Cơ chế này theo công thức S-X-R, trong đó S là yếu tố thuộc môi trường (kích thích khách thể), X là yếu tố tâm, sinh lý con người (kích thích phương tiện), R là hành động trả lời các kích thích đó (hành vi phạm tội) [5, tr. 311].

Sơ đồ 1.1: Cơ chế hành vi phạm tội:

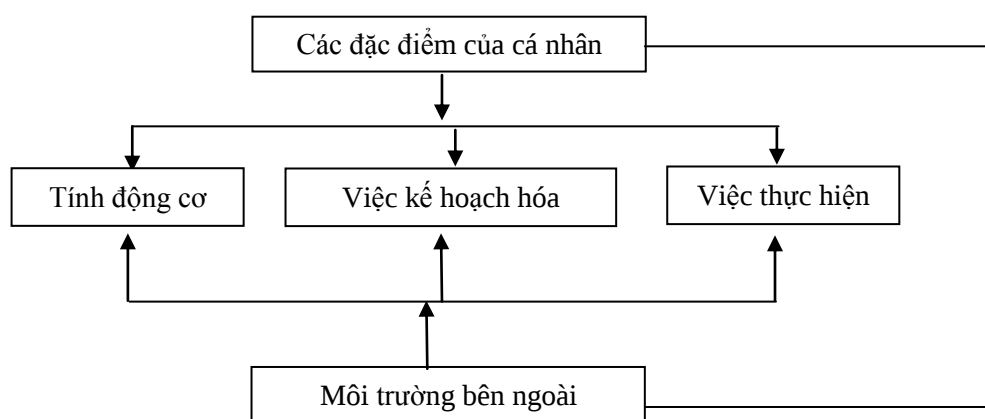
Nguồn: Học viện Cảnh sát nhân dân

Tội phạm là hành vi của con người cụ thể phải chịu sự tác động, chi phối bởi các yếu tố thuộc chính con người thực hiện tội phạm đó. Mặt khác, tội phạm là một hiện tượng vừa có tính cá nhân, vừa có tính xã hội. Tội phạm về cờ bạc chỉ phát sinh khi có sự tác động qua lại giữa các yếu tố thuộc môi trường xã hội và các yếu tố thuộc tâm, sinh lý xã hội thuộc cá nhân người thực hiện tội phạm. Bên cạnh đó, một người dù có phẩm chất cá nhân tiêu cực, có ý thức chống đối xã hội nhưng

không có yếu tố bên ngoài môi trường tác động thì chưa chắc họ đã thực hiện hành vi phạm tội.

GS.TS Võ Khánh Vinh cho rằng “Những yếu tố thuộc môi trường bên ngoài hay quá trình tâm sinh lý bên ngoài con người, dù ở mức độ bất lợi và xấu như thế nào đi chăng nữa tự nó đều không phải là nguyên nhân của hành vi phạm tội cụ thể, mà phải là sự tương tác, kết hợp cả hai yếu tố đó mới trở thành nguyên nhân của tội phạm cụ thể” [37. tr.113]

Sơ đồ 1.2: Cơ chế hành vi phạm tội:

Nguồn: Trường Đại học Huế

Cơ chế của hành vi phạm tội là một hiện tượng động, là sự tác động lẫn nhau nhất định trong các yếu tố cấu thành nó. Các yếu tố cá nhân bên trong của cơ chế hành vi phạm tội là những quá trình và trạng thái tâm lý được xem xét trong trạng thái động, không tách rời mà là sự tác động lẫn nhau với nhân tố môi trường bên ngoài quyết định hành vi đó.

Cơ chế tác động của các yếu tố chủ quan, khách quan diễn ra theo hai giai đoạn:

Một là, giai đoạn tác động qua lại giữa các yếu tố tiêu cực của môi trường sống với các đặc điểm bên trong của cá nhân để hình thành các đặc điểm nhân thân xấu của con người.

Hai là, giai đoạn tác động qua lại giữa các đặc điểm nhân thân xấu của con người với tình huống tiêu cực cụ thể của môi trường sống làm phát sinh tội phạm.

Như vậy, nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là sự tác động qua lại giữa các yếu tố khách quan thuộc môi trường sống với các yếu tố chủ quan thuộc về cá nhân người phạm tội.

1.4. Mối quan hệ nguyên nhân, điều kiện của các tội cờ bạc với tình hình tội phạm, nhân thân người phạm tội và phòng ngừa tội phạm

Một là, mối quan hệ với tình hình các tội cờ bạc:

Đây là mối quan hệ biện chứng giữa nguyên nhân và kết quả. Tình hình tội phạm nêu lên bức tranh tổng thể về các tội cờ bạc trong đơn vị thời gian, không gian nhất định, được thể hiện qua cơ cấu, diễn biến, thực trạng, tính chất của nó. Còn nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là cái sinh ra kết quả (tình hình tội phạm). Do đó, nguyên nhân và điều kiện luôn luôn có trước kết quả, còn kết quả thì chỉ xuất hiện sau khi có nguyên nhân xuất hiện và những nguyên nhân này sẽ tác động tạo thành kết quả.

Để nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện cần dựa trên tình hình tội phạm, đây là cơ sở thực tế xác định nguyên nhân và điều kiện tình hình tội phạm nói chung và nguyên nhân và điều kiện tình hình các tội cờ bạc nói riêng. Bên cạnh đó nguyên nhân và điều kiện giải thích tại sao lại có tình hình tội phạm để từ đó đưa ra các biện pháp phòng, chống tội phạm.

Hai là, mối quan hệ với nhân thân người phạm tội về cờ bạc:

Nhân thân người phạm tội về cờ bạc là tổng hợp những đặc điểm, dấu hiệu thể hiện bản chất xã hội của người và các đặc điểm dấu hiệu này kết hợp với các điều kiện, hoàn cảnh cụ thể dẫn đến người đó thực hiện hành vi cờ bạc được quy định trong Bộ luật hình sự. Như vậy, các đặc điểm về nhân thân người phạm tội về cờ bạc bao gồm các đặc điểm về xã hội học nhân khẩu, tâm lý, văn hóa, nghề nghiệp, trình độ học vấn...

Nhân thân người phạm tội là một bộ phận cấu thành tất yếu và rất quan trọng của cơ chế hành vi phạm tội, còn các hoàn cảnh của sự hình thành các đặc điểm tâm lý – xã hội tiêu cực của cá nhân xuất hiện trước các đặc điểm của cá nhân nằm trong mối quan hệ nhân quả với tình hình các tội cờ bạc, đó là các yếu tố thuộc môi

trường sống. Do đó, Khi nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm về cờ bạc không thể tách rời các yếu tố liên quan tới nhân thân người phạm tội, bản chất và quá trình hình thành các đặc điểm nhân thân đó. Nhân thân người phạm tội về cờ bạc có vai trò quan trọng trong cơ chế hành vi phạm tội kết hợp với các yếu tố tiêu cực thuộc môi trường sống, các yếu tố tình huống sẽ dẫn tới tội phạm về cờ bạc.

Việc nghiên cứu nhân thân người phạm tội trên cơ sở khái quát các nguyên nhân và điều kiện của hành vi phạm tội về cờ bạc, từ đó giải thích được những thay đổi trong các đặc điểm người phạm tội, trong thực trạng, cơ cấu, động thái của tình hình tội phạm. Đồng thời xác định nguyên nhân và điều kiện phạm tội về cờ bạc để phân biệt những đặc điểm, dấu hiệu tội phạm cơ bản của nhân thân người phạm tội và nguyên nhân, điều kiện từ phía người phạm tội.

Ba là, mối quan hệ với phòng ngừa tình hình các tội cờ bạc:

Phòng ngừa tội phạm là không để tội phạm xảy ra, và gây hậu quả cho xã hội, không để cho con người sống trong xã hội phải đối mặt và gánh chịu những hình phạt nghiêm khắc của luật pháp [5, tr 385].

Phòng ngừa tội phạm là mục tiêu cuối cùng của tội phạm học. Tội phạm học nghiên cứu tình hình tội phạm, nguyên nhân và điều kiện của tội phạm, nhân thân người phạm tội... phát hiện quy luật phát sinh, vận động, tồn tại của tội phạm để tìm ra các biện pháp tác động quy luật nhằm mục cuối cùng là phòng ngừa tội phạm, không để tội phạm xảy ra.

Phòng ngừa tình hình tội phạm về cờ bạc là hoạt động của các cơ quan Nhà nước, các tổ chức xã hội và công dân bằng nhiều biện pháp hướng đến mục đích loại trừ, triệt tiêu những nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm về cờ bạc nhằm ngăn chặn, hạn chế làm giảm và từng bước loại trừ tội phạm về cờ bạc ra khỏi đời sống xã hội.

Chính vì vậy, Nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là cơ sở để các chủ thể trong hoạt động phòng ngừa loại tội phạm này đề ra các giải pháp, biện pháp phòng ngừa tội phạm. Phòng ngừa tội phạm về cờ bạc phải dựa

trên cơ sở khảo sát, đánh giá tình hình tội phạm, xác định được nguyên nhân và điều kiện trong một thời gian, không gian nhất định. Nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc nói lên sự tác động qua lại giữa các yếu tố tiêu cực thuộc môi trường sống và các yếu tố tâm - sinh lý - xã hội tiêu cực thuộc cá nhân con người. Như vậy, các biện pháp phòng ngừa cần hướng tới yếu tố tiêu cực thuộc môi trường sống và các yếu tố tâm - sinh lý - xã hội tiêu cực thuộc cá nhân con người theo hướng tích cực.

Kết luận chương 1

Để nghiên cứu làm rõ nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, Trong chương I của luận văn, tác giả đã trình bày khái niệm, phân loại nguyên nhân và điều kiện cũng như ý nghĩa của việc nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc. Ngoài ra, tác giả cũng đưa ra được cơ chế tác động cũng như mối quan hệ của nguyên nhân và điều kiện của tội phạm về cờ bạc với tình hình các tội cờ bạc, với nhân thân người phạm tội về cờ bạc và với hoạt động phòng ngừa tình hình các tội cờ bạc.

Qua nghiên cứu những nội dung trên, có thể rút ra một số kết luận như sau:

Một là, nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là sự tương tác giữa các hiện tượng, quá trình (hay còn gọi là yếu tố) xã hội tiêu cực làm phát sinh tình hình tội phạm về cờ bạc

Hai là, khi nghiên cứu về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc cần nghiên cứu cả nguyên nhân và điều kiện thuộc về môi trường sống bên ngoài và nguyên nhân và điều kiện từ phía cá nhân người phạm tội.

Ba là, việc nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là cơ sở để xây dựng các biện pháp phòng ngừa tội phạm chống người thi hành công vụ một cách khoa học và hiệu quả.

Những vấn đề trên là cơ sở lý luận, căn cứ cho việc xác định, đánh giá thực trạng nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2011 – 2015.

Chương 2

THỰC TRẠNG NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA TÌNH HÌNH CÁC TỘI CỜ BẠC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÂM ĐỒNG

2.1. Thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 - 2015

Để có cơ sở cho việc đánh giá về nguyên nhân và điều kiện, cũng như đề ra được những giải pháp phòng ngừa hiệu quả tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng thì một trong những vấn đề cần phải làm rõ là: thực trạng nhận thức của các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương và các cơ quan trực tiếp đấu tranh phòng chống tội phạm cũng như toàn thể người dân về nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh loại tội phạm này.

Từ thực tiễn đấu tranh phòng, chống các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong những năm vừa qua cho thấy thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc cụ thể như sau:

2.1.1. Thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc của các cấp ủy Đảng và Chính quyền địa phương

Trong 5 năm, giai đoạn 2011 – 2015, Đảng và chính quyền tỉnh Lâm Đồng đã nỗ lực tổ chức triển khai kế hoạch thực hiện Chỉ thị số 48-CT/TW ngày 22/10/2010 của Bộ chính trị về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng chống tội phạm trong tình hình mới”; Chỉ thị số 09 CT/TW ngày 01/12/2011 của Ban Bí thư về: “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh tổ quốc trong tình hình mới”. Hàng năm, Tỉnh ủy, UBND và các đơn vị chức năng của tỉnh Lâm Đồng đã ban hành nhiều Chỉ thị, Kế hoạch thực hiện công tác phòng, chống tội phạm. Trong đó, có những chỉ đạo có liên quan trực tiếp đến công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc như: Chỉ thị số 03/CT-UBND năm 2013 về đấu tranh phòng, chống tệ nạn cờ bạc, sô đề trên địa bàn tỉnh; chỉ đạo lồng ghép việc thực hiện NQ 09/CP và chương trình quốc gia phòng, chống tội phạm gắn với việc thực hiện chương trình kinh tế - xã hội khác, nhất là chính sách an sinh xã hội, xóa đói giảm nghèo, giải quyết việc làm, cải thiện

và nâng cao chất lượng cuộc sống của nhân dân tạo sự đồng bộ giữa phát triển kinh tế - xã hội với đấu tranh phòng chống tội phạm nhằm hạn chế nguyên nhân phát sinh tội phạm cờ bạc...

Trên cơ sở những văn bản chỉ đạo của các cấp ủy Đảng và Chính quyền địa phương tỉnh Lâm Đồng đối với công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm nói chung, công tác đấu tranh phòng, chống các tội cờ bạc nói riêng. Tác giả đánh giá thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc của các cấp ủy Đảng và chính quyền tỉnh Lâm Đồng như sau:

- *Về ưu điểm:* Các cấp ủy Đảng và chính quyền tỉnh Lâm Đồng đã có nhận thức tương đối đúng đắn về nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc. Đã xác định được nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là kết quả của sự tác động qua lại giữa các yếu tố tiêu cực thuộc môi trường sống và các yếu tố tiêu cực thuộc cá nhân người phạm tội. Từ đó, để phòng ngừa loại tội phạm này, Các cấp ủy Đảng và chính quyền tỉnh Lâm Đồng đã có những chủ trương, chính sách phát triển kinh tế - xã hội; chấn chỉnh các sơ hở, thiếu sót trong quản lý kinh tế - xã hội; chính sách việc làm, giáo dục pháp luật... nhằm hạn chế những nguyên nhân điều kiện làm phát sinh tình hình tội phạm về cờ bạc.

- *Về nhược điểm:* Các cấp ủy Đảng và chính quyền địa phương tỉnh Lâm Đồng còn chủ quan trong việc đánh giá về nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc. Do đó, chưa thấy được hết tác động của mặt trái của kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế đến tình hình các tội cờ bạc, vì vậy công tác quản lý con người, quản lý, các quán cà phê, khách sạn... trên địa bàn ở nhiều nơi còn chưa chặt chẽ dẫn đến việc tội phạm cờ bạc có điều kiện phát sinh.

Mặt khác, các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương, người đứng đầu các cơ quan, tổ chức chưa thực sự quan tâm, chỉ đạo toàn diện các cơ quan trực tiếp đấu tranh chống tội phạm (đặc biệt là lực lượng Công an) có các giải pháp cụ thể đẩy mạnh việc đấu tranh với các tội cờ bạc; chưa thật sự chú trọng ban hành các Nghị quyết; chương trình kế hoạch mang tính chuyên đề về đấu tranh với các tội cờ bạc.

Các tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội như Mặt trận tổ quốc, Đoàn thanh niên, Hội phụ nữ, Hội cựu chiến binh chưa nhận thức đúng nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc từ phía gia đình và xã hội để giáo dục, vận động các tầng lớp nhân dân lao động tham gia vào phong trào đấu tranh phòng, chống các tội cờ bạc.

2.1.1. Thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc của các cơ quan bảo vệ pháp luật và của người dân trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng

Thứ nhất, thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc của các cơ quan bảo vệ pháp luật.

Đối với lực CQĐT, VKSND, TAND – là các cơ quan trực tiếp đấu tranh phòng chống tội phạm, trách nhiệm phát hiện và khắc phục nguyên nhân và điều kiện phạm tội đối với mọi tội phạm nói chung được quy định tại Điều 6 BLTTHS năm 2015, cụ thể như sau: “Trong quá trình tiến hành tố tụng hình sự, cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng có trách nhiệm phát hiện nguyên nhân và điều kiện phạm tội, yêu cầu, kiến nghị cơ quan, tổ chức hữu quan áp dụng các biện pháp khắc phục, phòng ngừa. Cơ quan, tổ chức hữu quan phải thực hiện yêu cầu, kiến nghị của cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng, trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày nhận được yêu cầu, kiến nghị, cơ quan, tổ chức hữu quan phải trả lời bằng văn bản về việc thực hiện yêu cầu kiến nghị của cơ quan, cá nhân có thẩm quyền tiến hành tố tụng”. Ngoài ra, trách nhiệm phát hiện nguyên nhân và điều kiện phạm tội của CQĐT, VKSND, TAND còn được quy định cụ thể tại khoản 4, Điều 8 luật tổ chức cơ quan điều tra hình sự năm 2015; khoản 2 Điều 17 luật tổ chức VKSND năm 2014; khoản 3 Điều 17 luật tổ chức TAND năm 2014.

Trên cơ sở các quy định của pháp luật như trên, thời gian qua các cơ quan bảo vệ pháp luật trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng đã có những hoạt động cụ thể nhằm làm rõ nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc. Tuy nhiên, trên thực tế việc nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc của các cơ quan bảo vệ pháp luật trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng vẫn còn những hạn chế nhất định. Cụ thể:

- Đối với CQĐT: Mặc dù Đảng ủy Công an tỉnh Lâm Đồng đã giao cho các đơn vị nghiệp vụ xây dựng và triển khai các kế hoạch cụ thể để thực hiện công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc, làm rõ nguyên nhân của loại tội phạm này (Như: Kế hoạch số 68/KH-PC45 ngày 26/12/2011 củ Phòng CSĐT về TTXH về đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc). Tuy nhiên, do lực lượng cán bộ điều tra và Điều tra viên còn thiếu, trình độ, năng lực của cán bộ chiến sĩ trong lực lượng tham gia vào công tác đấu tranh phòng, chống các tội cờ bạc còn yếu và chưa mang tính chuyên sâu... Do đó, khi tiến hành đấu tranh phòng, chống các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh, CQĐT chưa đánh giá hết mọi nguyên nhân và điều kiện dẫn đến việc thực hiện tội phạm và việc xác minh nguyên nhân và điều kiện có nhưng chưa đầy đủ. Công tác nắm tình hình còn yếu nên chưa phát hiện được đầy đủ những yếu tố làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc.

- Đối với VKSND: Thực tế hiện nay VKSND hai cấp của tỉnh Lâm Đồng chưa thực hiện đầy đủ trách nhiệm của mình trong việc làm sáng tỏ nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc.

- Đối với TAND: Với chức năng xét xử, trách nhiệm phát hiện nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng thông qua hoạt động xét xử đối với các vụ án đánh bạc, tổ chức đánh bạc. Thực tế hiện nay, Hội đồng xét xử đã phân tích và làm rõ một số nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc. Tuy nhiên, việc làm sáng tỏ những nguyên nhân và điều kiện này vẫn còn nhiều hạn chế, đặc biệt chưa làm sáng tỏ được sự ảnh hưởng của điều kiện kinh tế, văn hóa, giáo dục đối với tình hình các tội phạm về cờ bạc.

Thứ hai, thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc của người dân trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Mặc dù, chính quyền tỉnh Lâm Đồng đã có những hoạt động nhằm tăng cường nhận thức của người dân về các tội cờ bạc, về tác hại của nó như: Kế hoạch số 13/KH-TTPBGDPL ngày 25/01/2013 về tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật. Trong kế hoạch này, lượng lượng Công an được giao nhiệm vụ tuyên truyền công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm và tệ nạn cờ bạc dưới các hình thức với

các phong trào xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư và các phong trào phát triển văn hóa, xã hội của địa phương... Tuy nhiên, nhìn chung nhận thức của người dân trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc vẫn còn nhiều hạn chế. Một bộ phận quần chúng nhân dân nhận thức chưa đầy đủ về tác hại của tội phạm cờ bạc, chưa thấy được những nguyên nhân làm phát sinh loại tội phạm này... Do đó, người dân còn chưa chủ động trong việc đấu tranh phòng, chống các tội cờ bạc, còn tâm lý cho rằng đấu tranh phòng, chống các tội cờ bạc chỉ là việc riêng của lực lượng Công an.

2.2. Thực trạng các nguyên nhân và điều kiện cụ thể của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011-2015

2.2.1. Những nguyên nhân và điều kiện về kinh tế - xã hội

Để đánh giá khách quan, chính xác nguyên nhân và điều kiện về kinh tế xã hội, trước tiên cần điểm qua một số nét về kinh tế - xã hội ở tỉnh Lâm Đồng có liên quan đến tình hình tội phạm về cờ bạc như sau: Lâm Đồng là một tỉnh kinh tế mới thuộc phía Nam Tây Nguyên, trong những năm qua kinh tế tăng trưởng với tốc độ khá nhanh (năm 2015 là 7,27%). Tuy nhiên tốc độ tăng trưởng không đồng đều giữa các khu vực (khu vực I là 9,92%, khu vực II là 7,64%, khu vực III là 5,7%). Dân số trung bình sơ bộ năm 2015 là 1.273.317 người, dân số trong độ tuổi lao động là 789.972 người, trong đó 713.977 người đang làm việc trong các ngành kinh tế. Tỷ lệ lao động thất nghiệp năm 2015 là 1,12% (khu vực thành thị là 1,65%), tỷ lệ thiếu việc làm vẫn còn khá cao, tính đến thời điểm 15/12/2015, toàn tỉnh có 3.311 người nộp đơn và hưởng bảo hiểm thất nghiệp [31].

Có thể nói, cũng như tình hình chung của đất nước trong giai đoạn hội nhập, phát triển kinh tế. Tỉnh Lâm Đồng trong những năm gần đây, kinh tế cũng phát triển mạnh mẽ, nền kinh tế tăng trưởng cao, các công trình, các dự án, các khu công nghiệp phát triển kéo theo là sự tập trung dân cư và đô thị hóa nhanh. Bên cạnh những mặt tích mang lại thì mặt trái của nó làm xuất hiện nhiều hiện tượng tiêu cực như: sự phân hóa giàu – nghèo rõ rệt, tình trạng thất nghiệp gia tăng, đạo đức xã hội có một số biểu hiện xuống cấp... Những hiện tượng tiêu cực này tác động rất lớn

đến tình hình tội phạm nói chung và tình hình các tội cờ bạc nói riêng trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Khi nghiên cứu những yếu tố thuộc về lĩnh vực kinh tế - xã hội tác động làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, tác giả đã khái quát thành những nguyên nhân và điều kiện như sau:

Thứ nhất, mặt trái của sự phát triển kinh tế ở tỉnh Lâm Đồng thời gian qua đã kéo theo sự bất bình đẳng, sự phân hóa giàu nghèo ngày càng rõ rệt. Tình trạng thất nghiệp ngày càng tăng, nghèo đói, không có công ăn việc làm... là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh.

Qua nghiên cứu 100 bản án từ năm 2011 đến năm 2015 về các tội cờ bạc cho thấy tỉ lệ phạm tội không có nghề nghiệp và nghề nghiệp không ổn định chiếm một tỉ lệ khá cao (64%). Rõ ràng, việc một bộ phận người dân không có nghề nghiệp ổn định dẫn đến việc “nhàn cư vi bất thiện”, vì nhàn rồi muốn giết thời gian, nhiều người đã sa vào các tệ nạn xã hội trong đó có cờ bạc. Bên cạnh đó, do không có việc làm ổn định, cuộc sống khó khăn nên nhiều người tìm mọi cách để kiếm tiền, kể cả việc thực hiện hành vi phạm tội. Từ đó đã đẩy nhiều người tới việc thực hiện hành vi về cờ bạc như: cá độ bóng đá, chơi số đề, gá bạc....

Ngoài ra, sự phân hóa giàu – nghèo ngày càng rõ rệt, dẫn tới việc nhiều người thì rất giàu, ngược lại có những người thì rất nghèo. Những người giàu thì tiêu xài hoang phí, tham gia vào cờ bạc để giải trí, để chứng tỏ đẳng cấp... Người nghèo thì thì muốn làm giàu nên cũng đã thực hiện các tội phạm về cờ bạc. Đặc biệt, đối với những người tổ chức đánh bạc, chủ chứa gá bạc thì đây là một nghề lợi nhuận rất cao nên họ bất chấp mọi thủ đoạn để thực hiện tội phạm.

Thứ hai, sự phát triển kinh tế của tỉnh Lâm Đồng những năm qua đã đem lại cho người dân trong tỉnh cuộc sống no đủ, đời sống vật chất, tinh thần được nâng cao. Tuy nhiên, mặt trái của nó là một bộ phận người dân phát sinh tâm lý hưởng thụ, nhu cầu giải trí cao. Trong đó, ngoài những nhu cầu giải trí lành mạnh thì nhiều người có nhu cầu hướng đến những loại hình giải trí từ các hoạt động tệ nạn xã hội trong đó có tệ nạn cờ bạc, nhiều người tìm đến cờ bạc để giải trí nên đã phạm tội.

Qua nghiên cứu 100 bản án từ năm 2011 đến năm 2015 về các tội cờ bạc cho thấy, thực tế nhiều người phạm tội cờ bạc vì coi đây là một hình thức để giải trí. Điển hình như vụ án “tổ chức đánh bạc” và “đánh bạc” dưới hình thức xóc đĩa, xảy ra ngày 14/07/2016 tại vườn hoa nhà kính số 6/13 Thái Phiên, P.12, TP. Đà Lạt. Trong vụ án này có 08 đối tượng tham gia đánh bạc với số tiền là 130 triệu đồng. Trong đó, hầu hết các đối tượng tham gia đánh bạc là để giải trí (vì đều là những người có hoàn cảnh kinh tế khá giả) như: Trần Văn Tuyên, sinh năm 1975 là cán bộ Trung tâm Kỹ thuật tổng hợp - Hướng nghiệp dạy nghề huyện Lâm Hà; Đặng Thành Tâm, sinh năm 1974 là giám đốc công ty TNHH Thành Tâm...

Thứ ba, Lâm Đồng là một tỉnh kinh tế mới, do vậy thu hút một số lượng dân nhập cư rất lớn đến làm kinh tế. Điều này dẫn đến sự đa dạng về dân cư, góp phần vào sự phát triển kinh tế của cả tỉnh. Tuy nhiên điều đó cũng dẫn đến phức tạp về tình hình an ninh trật tự, trở thành nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh.

Thứ tư, mặt trái của xu hướng toàn cầu hóa, hội nhập kinh tế của đất nước, sự phát triển của khoa học kỹ thuật, công nghệ thông tin... là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên cả nước nói chung và ở tỉnh Lâm Đồng nói riêng.

Hiện nay ở tỉnh Lâm Đồng xuất hiện hình thức đánh bạc qua mạng Internet quốc tế, các đối tượng cờ bạc từ nước ngoài, lợi dụng chính sách mở cửa, giao lưu phát triển kinh tế... đã thâm nhập vào để móc nối, tổ chức đánh bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Điển hình như vụ tổ chức đánh bạc bằng hình thức cá độ bóng đá do Yang Wu, Sinh năm 1972, quốc tịch Đài Loan thực hiện vào năm 2012.

Thứ năm, mặt trái của cơ chế thị trường, dẫn tới một số biểu hiện xuống cấp về đạo đức, lối sống, một bộ phận người dân làm giàu bằng con đường phạm tội. Ngoài ra, cơ chế thị trường cũng tạo ra cái nhìn cởi mở hơn vì thế mỗi cá nhân ngày càng tự do, tuy nhiên nó cũng đem lại cho nhiều người có cơ hội thực hiện hành vi trái pháp luật trong đó có tội cờ bạc. Do đó, đây cũng là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh.

Tóm lại, trong giai đoạn 2011 – 2015 tỉnh Lâm Đồng đã có bước chuyển mình, phát triển mạnh mẽ về kinh tế - xã hội. Tuy nhiên bên cạnh những mặt tích cực của sự phát triển này cũng tồn tại những yếu tố tiêu cực – là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh.

2.2.2. Những nguyên nhân và điều kiện về văn hóa – giáo dục

Khi nghiên cứu những yếu tố tiêu cực thuộc về lĩnh vực văn hóa – giáo dục tác động làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, tác giả đã khái quát thành những nguyên nhân và điều kiện như sau:

- Những nguyên nhân và điều kiện về văn hóa:

Một là, ảnh hưởng tiêu cực từ những nền văn hóa không phù hợp với văn hóa – lối sống truyền thống của người dân trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Từ đó, đã xuất hiện những biểu hiện xuống cấp về văn hóa, sự tha hóa về lối sống. Một bộ phận người dân, đặc biệt là tầng lớp thanh, thiếu niên ở tỉnh đã hình thành lối sống hưởng thụ, thực dụng, lười lao động dẫn tới sa vào các tệ nạn trong đó có cờ bạc. Thậm chí, một số cán bộ có chức, có quyền cũng bị biến chất, tham nhũng... từ đó tham gia vào đánh bạc. Điển hình như vụ án đánh bạc xảy ra tại Trạm Kiểm lâm số 01 (xã Đa Tông, huyện Đam Rông) do các cán bộ kiểm lâm thực hiện vào ngày 25/12/2015.

Hai là, những tàn dư của xã hội cũ về văn hóa, trong đó tệ nạn cờ bạc đã phát sinh trong xã hội, tồn tại từ lâu đời. Hiện nay, những yếu tố tiêu cực này cũng đang ảnh hưởng sâu sắc tới tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Các trò chơi giải trí dân gian có tính chất được thua đã tồn tại rất lâu trong đời sống xã hội của dân tộc Việt Nam như: đánh cờ tướng, đua voi, chọi gà... Mặc dù bản chất của những trò chơi này là tích cực, mang ý nghĩa tinh thần. Tuy nhiên, nó đã bị các đối tượng xấu lợi dụng để biến các trò chơi dân gian này trở thành các loại hình cờ bạc có tính chất sát phạt, được thua bằng tiền hay hiện vật có giá trị và mặc nhiên nó bị biến tướng thành các hình thức cờ bạc. Đây là một trong những nguyên nhân về văn hóa làm phát sinh tình hình các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng hiện nay, đặc biệt là trong các mùa lễ hội, dịp tết Nguyên đán.

- Những nguyên nhân và điều kiện về giáo dục:

Một là, Lâm Đồng là một tỉnh miền núi, kinh tế còn nhiều khó khăn, có nhiều đồng bào dân tộc thiểu số. Tính đến thời điểm ngày 01 tháng 9 năm 2015, trên địa bàn toàn tỉnh Lâm Đồng có 459 trường học ở cấp phổ thông trong đó có trung học phổ thông có 37 trường, trung học cơ sở có 152 trường, tiểu học có 271 trường. Ngoài ra, tỉnh Lâm Đồng có 3 trường đại học là Đại Học Đà Lạt, Đại học Yersin và Đại học Kiến Trúc TP Hồ Chí Minh cơ sở tại Đà Lạt. Có thể thấy, hệ thống trường học của tỉnh Lâm Đồng còn tương đối ít. Do đó, trong 5 năm qua mặc dù toàn tỉnh đã nỗ lực tạo điều kiện, nhưng việc người dân, đặc biệt là trẻ em không được đến trường vẫn chiếm tỷ lệ cao. Cụ thể, việc trẻ em đi học chỉ đạt là: bậc tiểu học 72,5%, trung học cơ sở 70,7%, trung học phổ thông 64,2% [31].

Điều này dẫn tới việc hạn chế trong trong trình độ văn hóa của một bộ phận người dân, từ đó hình thành những nhận thức sai lệch trong đó có những quan niệm sai về hành vi cờ bạc. Thực tế, từ nhân thân người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng cho thấy nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc phần lớn xuất phát từ trình độ học vấn thấp. Cụ thể, đối tượng phạm tội cờ bạc có trình độ tiểu học, trung học cơ sở và phổ thông trung học chiếm tỷ lệ cao nhất là 72.3% (1.386/1.915).

Hai là, chất lượng và hiệu quả của công tác giáo dục trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng vẫn còn nhiều hạn chế. Chương trình giáo dục chưa chú trọng tới việc giáo dục về đạo đức, lối sống, ý thức pháp luật cho học sinh. Điều này dẫn tới việc nhiều em không nhận thức đúng đắn về các giá trị truyền thống, đạo đức, pháp luật... từ đó dễ sa vào các tệ nạn xã hội trong đó có cờ bạc.

Ba là, công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong những năm qua chưa được thực hiện nghiêm túc, chất lượng và hiệu quả thấp. Thực tế, trong những năm qua UBND tỉnh Lâm Đồng cũng đã ban hành nhiều kế hoạch tăng cường công tác phổ biến, giáo dục pháp luật. Tuy nhiên, nhìn chung công tác này còn bộc lộ nhiều hạn chế như: nội dung phổ biến, giáo dục pháp luật còn nghèo nàn, chưa phản ánh đầy đủ các thông tin về pháp luật, đặc biệt các thông

tin về tình hình đánh bạc, hậu quả và các chế tài xử lý... điều này dẫn tới nhận thức của một bộ phận người dân về loại tội phạm này còn hạn chế. Nhiều người cho rằng đánh bạc chỉ là hình thức giải trí, trò chơi may rủi... Đây là một trong những nguyên nhân làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Tóm lại, những mặt tiêu cực trong đời sống văn hóa, trong giáo dục ở tỉnh Lâm Đồng thời gian qua là những nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh.

2.2.3. Những nguyên nhân và điều kiện về tổ chức, quản lý xã hội

Khi nghiên cứu những yếu tố tiêu cực trong lĩnh vực tổ chức, quản lý xã hội tác động làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, tác giả đã khái quát thành những nguyên nhân và điều kiện như sau:

Một là, chưa có sự quan tâm đúng mức của các cấp ủy Đảng và chính quyền tỉnh Lâm Đồng đối với công tác phòng ngừa và đấu tranh với tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh. Công tác giáo dục, tuyên truyền về tác hại của việc đánh bạc ít được quan tâm. Chưa có sự chỉ đạo quyết liệt, kịp thời của các cấp, các ngành trong việc đấu tranh với tệ nạn cờ bạc và tội phạm về cờ bạc. Ngoài ra, việc đấu tranh với tội phạm cờ bạc ở tỉnh Lâm Đồng chưa có sự phối hợp đồng bộ giữa các cấp chính quyền với các tổ chức xã hội. Đây chính là một trong những nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn hiện nay.

Hai là, chính sách trong phòng ngừa tệ nạn cờ bạc và các tội phạm về cờ bạc của chính quyền nhân dân tỉnh Lâm Đồng còn nhiều hạn chế. Hiện nay chính quyền tỉnh Lâm Đồng chưa có các chính sách hỗ trợ, khuyến khích cho công tác đấu tranh phòng, chống loại tội phạm này.

Ba là, công tác quản lý quản lý xã hội của chính quyền nhân dân tỉnh Lâm Đồng còn bộc lộ những thiếu sót, hạn chế. Các công tác quản lý xã hội còn lỏng lẻo, các hiện tượng tiêu cực vẫn xảy ra ở nhiều nơi. Việc tiến hành các hoạt động quản lý cụ thể có liên quan đến tệ nạn cờ bạc như: quản lý con người, quản lý đối tượng, địa bàn dân cư... còn lỏng lẻo là điều kiện làm cho loại tội phạm này phát sinh.

Bốn là, công tác điều tra, xử lý tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng còn chưa triệt để, chưa nghiêm minh (Như năm 2015 phát hiện 386 vụ cờ bạc nhưng chỉ truy tố 85 vụ). Tỷ lệ điều tra khám phá còn thấp, còn có tình trạng bỏ lọt nhiều tội phạm. Đây cũng là một trong những nguyên nhân và điều kiện của loại tội phạm này.

Năm là, những hạn chế của các cơ quan bảo vệ pháp luật ở tỉnh Lâm Đồng. Các cơ quan bảo vệ pháp luật ở Lâm Đồng còn có tình trạng ở từng nơi và trong từng thời điểm việc đấu tranh triệt phá các tổ chức tội phạm đánh bạc, tổ chức đánh bạc chưa thống nhất, cương quyết và triệt để, dẫn đến trong xử lý thiếu cương quyết và kịp thời. Đặc biệt là còn có tình trạng bao che, tiếp tay cho tội phạm cờ bạc dưới các hình thức như cố ý làm sai lệch hồ sơ vụ án, làm giảm trách nhiệm hình sự cho đối tượng... Ngoài ra, trình độ năng lực của cán bộ, chiến sĩ trong các lực lượng tham gia công tác phòng ngừa và đấu tranh với tội phạm cờ bạc ở tỉnh Lâm Đồng còn yếu, thiếu và chưa mang tính chuyên sâu. Phương tiện nghiệp vụ để phát hiện, điều tra với loại tội phạm này còn hạn chế, chưa theo kịp với sự phát triển của khoa học kỹ thuật và công nghệ để hoạt động phạm tội. Do đó hiệu quả đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc của các cơ quan bảo vệ pháp luật ở tỉnh Lâm Đồng còn nhiều hạn chế. Cụ thể như sau:

Lực lượng Công an là lực lượng chuyên trách được phân công làm nhiệm vụ phòng ngừa các tội phạm về cờ bạc (chủ yếu là lực lượng Công an gồm: Cảnh sát hình sự, Công an phường, xã, thị trấn...) có biên chế quá ít và kiêm nhiệm nhiều công tác nghiệp vụ khác nhau chứ không chỉ chuyên trách về lĩnh vực phòng chống tội phạm về tệ nạn xã hội nói chung và các tội phạm về cờ bạc nói riêng. Phương tiện hỗ trợ công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc như: máy ghi âm, ghi hình... còn chưa được trang bị nhiều. Một số cán bộ suy thoái về đạo đức lối sống nên bị mua chuộc, lôi kéo tiếp tay cho tội phạm cờ bạc.

Tòa án, với chức năng xét xử và thông qua hoạt động xét xử để làm rõ nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Tuy nhiên, thời gian qua, Tòa án các cấp trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng chưa thực hiện

tốt chức năng của mình, chưa thống nhất trong đường lối xét xử, xét xử chưa nghiêm minh... tạo ý thức coi thường pháp luật ở các đối tượng phạm tội cờ bạc. Tòa án cũng chưa làm rõ được các nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, dẫn đến chưa đề xuất được với chính quyền các giải pháp hữu hiệu nhằm phòng ngừa loại tội phạm này.

Tóm lại, những tiêu cực trong lĩnh vực tổ chức, quản lý xã hội của chính quyền nhân dân tỉnh Lâm Đồng đã tạo ra các điều kiện thuận lợi làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh trong thời gian từ năm 2011 – 2015.

2.2.4. Những nguyên nhân và điều kiện về chính sách pháp luật

Có thể thấy, hiện nay hệ thống pháp luật chưa hoàn chỉnh, chế tài xử phạt nhẹ... là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên cả nước nói chung và trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng nói riêng. Cụ thể như sau:

Thứ nhất, hiện nay pháp luật Hình sự Việt Nam chỉ quy định có hai điều các tội phạm về cờ bạc, đó là Điều 248 (tội đánh bạc) và Điều 249 (tội tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc). Ngoài ra, còn có Nghị quyết số 01/2010/NQ-HĐTP ngày 22/10/2010 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn áp dụng một số quy định tại Điều 248 và Điều 249 của BLHS sửa đổi, bổ sung 2009. Như vậy, các quy định của pháp luật Hình sự về các tội cờ bạc hiện hành là tương đối hạn chế.

Thứ hai, Mặc dù BLHS đã được sửa đổi, bổ sung năm 2009 và Nghị quyết 01/2010/NQ-HĐTP hướng dẫn áp dụng quy định về tội đánh bạc tại Điều 248 của BLHS mới được ban hành, nhưng từ thực tiễn xét xử còn có nhiều vướng mắc, bất cập do quy định chưa rõ ràng, gây khó khăn khi xử lý các hành vi đánh bạc, cụ thể:

Việc quy định tiền hoặc hiện vật dùng đánh bạc chỉ bao gồm những tiền hoặc hiện vật thu giữ là chưa phù hợp vì sẽ bỏ sót những khoản tiền hoặc hiện vật được dùng đánh bạc với trong trường hợp người tham gia đánh bạc chạy trốn mang theo khi bị lực lượng chức năng ập vào sau đó cũng không thu giữ được.

Về số tiền xác định cấu thành tội đánh bạc quy định khởi điểm là 2.000.000 đồng. Điều này cũng gây khó khăn cho việc xác định tội phạm trong một số trường hợp như: Người đánh bạc sử dụng ngoại tệ thì có quy đổi thành tiền VNĐ hay

không; việc xác định tiền trong túi của người tham gia đánh bạc mang theo có phải là tiền dùng đánh bạc hay không cũng là một vấn đề rất khó chứng minh của cơ quan chức năng, do vậy, hầu như chỉ dựa vào lời khai của người tham gia đánh bạc để làm căn cứ xác định, tùy thuộc vào lời khai và sự hiểu biết của người tham gia đánh bạc mà cách xử lý của pháp luật đối với từng trường hợp đánh bạc sẽ rất khác nhau; một người tham gia đánh bạc rất nhiều lần mà các lần đó đều dưới 2.000.000 đồng và nếu họ chưa bị kết án về tội đánh bạc hoặc tội quy định tại Điều 249 BLHS thì người đánh bạc thì có cấu thành tội đánh bạc hay không...

Một bất cập nữa đó là, khó có thể chứng minh trường hợp “phạm tội nhiều lần” được quy định tại điểm g khoản 1 Điều 48 BLHS hoặc không thể truy cứu TNHS người đánh bạc với tình tiết định khung “có tính chất chuyên nghiệp” được quy định tại điểm a khoản 2 Điều 248 BLHS theo hướng dẫn tại các điểm c, d khoản 2 Điều 1 Nghị quyết số 01/2010/NQ-HĐTP; quy định về đồng phạm trong xử lý đối tượng tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc là không phù hợp với thực tiễn, chưa có văn bản hướng dẫn cụ thể các loại hình đánh bạc bằng công nghệ cao, bằng máy móc, bằng các trang web điện tử...

Hiện nay, xu hướng người Việt Nam nói chung và người dân ở tỉnh Lâm Đồng nói riêng ra nước ngoài để đánh bạc đang tăng. Tuy nhiên, pháp luật Hình sự Việt Nam chưa có chế tài để xử lý đối với đối tượng này. Ngoài ra, việc Chính phủ cho phép một số khách sạn liên doanh trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng như: Gold Hotel, Saphia Hotel... tổ chức trò chơi điện tử có thưởng dành cho người nước ngoài và thí điểm tổ chức hoạt động một số casino... tuy nhiên, các quy định của pháp luật đối với vấn đề này còn nhiều điểm bất cập, hạn chế gây khó khăn cho công tác quản lý. Do đó, vẫn còn tình trạng người Việt Nam đánh bạc trong các khách sạn này.

Tóm lại, những bất cập, không phù hợp với thực tiễn của hệ thống pháp luật hình sự và các văn bản hướng dẫn xử lý các tội phạm về cờ bạc chính là một trong những nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm cờ bạc ở Lâm Đồng trong giai đoạn hiện nay.

2.2.5. Những nguyên nhân và điều kiện về tâm lý – xã hội

Nguyên nhân tâm lý – xã hội của tình trạng phạm tội là tổ hợp các yếu tố tâm lý – xã hội làm phát sinh tình trạng tội phạm trong một thời gian, trên một khu vực nhất định. Những yếu tố tâm lý – xã hội là tâm lý chung của một nhóm người, của một cộng đồng dân cư, hay của một dân tộc, của một quốc gia.

Khi nghiên cứu những yếu tố tiêu cực về tâm lý – xã hội tác động làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, tác giả đã khái quát thành những nguyên nhân và điều kiện như sau:

Thứ nhất, do tác động từ mặt trái của nền kinh tế thị trường dẫn tới sự suy thoái về đạo đức lối sống trong một bộ phận người dân ở tỉnh Lâm Đồng. Từ đó, đã xuất hiện một bộ phận người dân có tư tưởng làm giàu bằng bất cứ giá nào, bằng sự may rủi, mong muốn làm giàu nhanh chóng nhưng không phải lao động... dẫn đến hình thành nhu cầu ngày một lớn trong xã hội về các loại hình cờ bạc. Đây là nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, đặc biệt là các loại hình cờ bạc như: lô đề, cá độ bóng đá...

Thứ hai, tâm lý chung của một bộ phận người dân coi cờ bạc là một hình thức giải trí trong đời sống tinh thần của mình. Nhiều người có tâm lý coi cờ bạc không phải là một hành vi xấu đến mức con người phải xa lánh. Sự xuất hiện của cờ bạc luôn gắn liền với ý muốn hưởng thụ, nhu cầu giải trí của con người. Khi những ý muốn hưởng thụ này không đúng chuẩn mực, không phù hợp với điều kiện thực tế, con người dễ bị sa đà vào tệ nạn xã hội. Họ cho rằng, có chơi một chút, mất một ít tiền thì coi như không mất gì cả. Đầu tiên là trò giải trí, để trò giải trí này hay hơn, hấp dẫn hơn, họ dùng tiền - vật chất để tính toán với nhau. Lúc đầu còn ít, sau càng đánh càng mất, càng mất càng cay cú, càng càng ham gỡ. Dần dần sự ham chơi giải trí đã biến thành nỗi đam mê, sát phạt lẫn nhau và trở thành tội phạm về cờ bạc.

Thứ ba, nếu xem tội đánh bạc là trung tâm của tội cờ bạc thì có thể khẳng định yếu tố tâm lý của những người đánh bạc (cụ thể là nhu cầu đánh bạc) còn ảnh hưởng tới tội tổ chức đánh bạc và gá bạc. Nhu cầu đánh bạc tăng thì sẽ làm tình hình tội tổ chức đánh bạc và gá bạc cũng tăng.

Tóm lại, những tiêu cực của đời sống tâm lý xã hội ở tỉnh Lâm Đồng là một trong những nguyên nhân và điều kiện hàng đầu làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh.

2.2.6. Những nguyên nhân và điều kiện thuộc về các hiện tượng tiêu cực của môi trường gia đình, nhà trường và nhóm

Lâm Đồng là một tỉnh miền núi, điều kiện sống của người dân còn thấp, những tàn dư phong kiến còn tồn tại rõ nét, kinh tế khó khăn... dẫn đến việc tồn tại những yếu tố tiêu cực trong những môi trường nhỏ như: gia đình, nhà trường, nhóm bạn... Cụ thể như sau:

- Nguyên nhân và điều kiện về phía gia đình:

Gia đình là yếu tố đầu tiên cần quan tâm. Vì gia đình là đơn vị trung tâm chịu trách nhiệm ban đầu đối với việc xã hội hóa cá nhân. Bất cứ ai cũng được sinh ra và lớn lên trong một gia đình. Gia đình bao gồm những người sống chung dưới một mái nhà, có lợi ích kinh tế chung và có trách nhiệm với nhau trong cuộc sống. Gia đình là trường học đầu tiên hình thành, phát triển nhân cách con người. Những yếu tố tiêu cực của gia đình sẽ ảnh hưởng sâu sắc tới tình hình các tội cờ bạc. Cụ thể qua nghiên cứu 100 bản án từ năm 2011 đến năm 2015, tác giả nhận thấy những yếu tố tiêu cực của gia đình là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội ở cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng đó là:

Thứ nhất, do thiếu sự quan tâm, giáo dục của gia đình. Đây là một thực trạng phổ biến trong các gia đình hiện nay không chỉ trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng mà còn trên phạm vi toàn quốc. Tỉnh Lâm Đồng với đặc thù là kinh tế khó khăn dẫn đến việc cha, mẹ và những người thân trong gia đình phải lao động vất vả để kiếm sống (Tỉnh Lâm Đồng là tỉnh chủ yếu sống bằng trồng cà phê và trà). Vì vậy, việc quan tâm, giáo dục con cái có nhiều hạn chế, cha mẹ ít có thời gian tìm hiểu tâm tư, nguyện vọng và động viên con cái của mình dẫn đến việc trẻ thiếu sự hướng dẫn, chỉ bảo nên sự tiếp thu của trẻ thường qua nhiều kênh thông tin khác nhau mà không có sự chọn lọc, phân biệt đúng sai, những suy nghĩ, hành động của trẻ được

thực hiện theo bản năng do đó dễ bị đối tượng xấu lợi dụng, lôi kéo dụ dỗ tham gia vào tệ nạn xã hội trong đó cụ thể là tệ nạn cờ bạc.

Thứ hai, do sự ảnh hưởng bởi các thói hư tật xấu của những người trong gia đình. Khi nghiên cứu về nhân thân người phạm tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng cho thấy, rất nhiều trường hợp các đối tượng này thường xuất thân trong hoàn cảnh các thành viên trong gia đình đã từng có tiền án, tiền sự hoặc đã từng bị xử lý hành chính trước pháp luật về các hành vi cờ bạc. Điều đó cho thấy, một trong những nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là đến từ gia đình.

Thứ ba, do trong gia đình có mâu thuẫn, không hạnh phúc, hôn nhân bị đổ vỡ... Nhiều người phạm tội đánh bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng vì cảm thấy chán nản, bi quan do cuộc sống gia đình không hạnh phúc. Họ tìm đến cờ bạc như một cách để giải trí từ đó phạm tội về cờ bạc.

- Nguyên nhân và điều kiện về phía nhà trường:

Sau gia đình thì nhà trường là môi trường ảnh hưởng sâu sắc nhất tới đời sống tâm lý mỗi cá nhân. Hiện nay, công tác giáo dục trong nhà trường của các trường học trên địa bàn Tỉnh Lâm Đồng còn tồn tại nhiều hạn chế và là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc. Cụ thể như sau:

Thứ nhất, trong những năm qua, các trường học trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng mới chỉ chú trọng việc dạy kiến thức phổ thông, việc giáo dục phòng chống tệ nạn xã hội nói chung và tệ nạn cờ bạc nói riêng còn ít được quan tâm và còn mang nhiều tính hình thức. Chưa chủ động xây dựng được những buổi tuyên truyền pháp luật định kỳ, hình thức tuyên truyền còn cứng nhắc mang tính chất mệnh lệnh áp đặt của những người làm chương trình mà chưa quan tâm đến tâm lý, nhu cầu được nghe, nhìn, được thu nhận thông tin của lứa tuổi vị thành niên nhạy cảm, những thông tin được truyền tải bằng những hình thức mang tính rập khuôn, nhằm chán khiến cho người nghe, nhìn trong lứa tuổi này cảm thấy không có hứng thú dẫn đến mất tập trung và do đó hiệu quả của công tác tuyên truyền không cao.

Thứ hai, tỉnh Lâm Đồng là một tỉnh miền núi, thành phần dân cư đa dạng, đồng bào dân tộc thiểu số chiếm tỷ lệ cao... từ đó, có sự khác biệt trong văn hóa, lối

sống, trình độ nhận thức của các em học sinh. Tuy nhiên, các trường học ở tỉnh Lâm Đồng chưa có các chương trình giáo dục riêng biệt với từng đối tượng mà vẫn đào tạo chung bằng một chương trình. Điều này làm nhiều học sinh không hòa nhập được, không theo kịp chương trình đào tạo... dẫn đến chán nản, bỏ học và sa vào các tệ nạn trong đó có cờ bạc.

Thứ ba, các trường học còn thiếu những hoạt động ngoại khóa, sân chơi bổ ích để thu hút học sinh, sinh viên tham gia sau giờ học. Do đó, nhiều em rảnh rỗi (đặc biệt là sinh viên) nên tìm đến các hoạt động giải trí trong đó có cờ bạc.

- Nguyên nhân và điều kiện từ các nhóm:

Khi nghiên cứu tình hình các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Tác giả nhận thấy, nhiều người phạm tội đánh bạc xuất phát từ việc họ bị những người đánh bạc khác hoặc đối tượng đứng ra tổ chức đánh bạc rủ rê, lôi kéo mà bản thân họ không hoàn toàn tự nguyện tham gia hoạt động đánh bạc với những lý do họ bị rủ rê, lôi kéo như: chơi cho biết, chơi để giải trí – thư giãn, chơi để làm vui lòng cấp trên, chơi để thể hiện bản thân mình trước những người khác...

2.2.7. Nguyên nhân và điều kiện từ phía người phạm tội

Qua các số liệu thống kê của TAND tỉnh Lâm Đồng về đặc điểm nhân thân của 1.915 bị cáo phạm các tội về cờ bạc trong giai đoạn từ năm 2011 – 2015 và từ việc phân tích 100 bản án hình sự sơ thẩm. Tác giả đã khái quát những nguyên nhân và điều kiện từ phía người phạm tội của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng như sau:

- Nguyên nhân và điều kiện từ những tiêu cực thuộc ý thức cá nhân người phạm tội: Chủ thể thực hiện các tội phạm về cờ bạc thường xuất phát từ những sai lệch trong ý thức cá nhân, cụ thể là:

Thứ nhất, do trình độ học vấn thấp, hiểu biết pháp luật hạn chế. Thực tế cho thấy, trình độ học vấn của các đối tượng phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng phần lớn là thấp, tập trung vào nhóm các đối tượng có trình độ tiểu học, trung học cơ sở và phổ thông trung học chiếm tỷ lệ cao nhất là 72.3% (1.386/1.915), số đối tượng tham gia cờ bạc có trình độ học vấn cao (Cao đẳng, đại học và sau đại

học) chiếm tỷ lệ 27,7% (529/1.915). Từ việc có trình độ học vấn thấp, hiểu biết pháp luật hạn chế nhiều người không thấy được những hậu quả, tác hại của hành vi đánh bạc, cho rằng đánh bạc chỉ là một hình thức để giải trí nên đã tham gia.

Thứ hai, do ý thức lười lao động, coi thường lao động chân chính. Không muốn làm nhưng lại muốn ăn chơi, hưởng thụ. Nhìn chung, những người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng phần lớn không có nghề nghiệp, nghề nghiệp không ổn định, lười lao động... tuy nhiên, những đối tượng này lại thường xuyên ăn chơi, nhậu nhẹt. Do đó, để thỏa mãn những nhu cầu cá nhân, các đối tượng này tìm đến hình thức cờ bạc như là một cách nhanh chóng nhất, hiệu quả nhất để có tiền thỏa mãn nhu cầu bản thân mà không cần phải lao động nặng nhọc, vất vả, không cần phải trải qua nhiều khâu, nhiều công đoạn và đặc biệt là không xâm phạm đến tính mạng, sức khỏe, tài sản của người khác mà vẫn sinh ra thu nhập.

Thứ ba, do tâm lý hứng thú cao độ với hành vi đánh bạc. Từ việc nghiên cứu một số người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, tác giả nhận thấy nhiều người có hứng thú, đam mê cao độ, thậm chí có thể nói là nghiện đối với việc đánh bạc. Nhiều người phạm tội cờ bạc bắt đầu từ việc chơi cho vui, đến việc chơi thường xuyên hơn, sau đó thích thú, say sưa và cuối cùng là đánh bạc với tính chất ăn thua lớn. Nhiều người đã từng bị xử phạt hành chính, xử lý hình sự về hành vi đánh bạc nhưng họ vẫn không thể từ bỏ vì niềm đam mê mãnh liệt với việc đánh bạc (tỉ lệ tái phạm là 64,2%).

Thứ tư, do những tiêu cực trong đời sống tình cảm, sự suy thoái đạo đức... nhìn từ hoàn cảnh gia đình của một số đối tượng phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng tác giả nhận thấy: nhiều người phạm tội cờ bạc có hoàn cảnh gia đình không hạnh phúc, họ chán nản nên tìm đến cờ bạc để giải trí, hoặc dễ bị lôi kéo vào tệ nạn này. Ngoài ra, còn có một phận những người tham gia cờ bạc là những người thuộc tầng lớp trí thức, những cán bộ công nhân viên chức trong các cơ quan nhà nước, thậm chí có những người thuộc lực lượng vũ trang (quân đội và công an) họ chủ yếu là những người có nhân cách tiêu cực, có sự thoái hóa - biến chất về đạo đức, quan liêu, tham nhũng...

- *Nguyên nhân và điều kiện từ những tiêu cực trong quá trình động cơ hóa, kế hoạch hóa và hiện thực hóa hành vi của cá nhân:* Nhìn chung, những người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng phần lớn xuất phát từ động cơ vụ lợi, mục đích là thỏa mãn nhu cầu vật chất bằng cách thu lời bất chính thông qua các hành vi đánh bạc, tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc. Từ động cơ đó, khi gặp những điều kiện thích hợp, họ sẽ lên kế hoạch và thực hiện hành vi phạm tội về cờ bạc.

Tóm lại, ngoài những yếu tố tiêu cực từ môi trường sống, thì những yếu tố tiêu cực trong bản thân của những người phạm các tội cờ bạc cũng là những nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong giai đoạn 2011 – 2015.

2.3. Nguyên nhân và điều kiện với thực trạng tình hình các tội cờ bạc và với nhân thân người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015

2.3.1. Mối quan hệ giữa nguyên nhân và điều kiện với tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015

Đây là mối quan hệ biện chứng giữa nguyên nhân và kết quả. Nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc là cái sinh ra kết quả. Kết quả đó chính là thực trạng của tình hình các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng từ năm 2011 đến năm 2015, là những thông số chỉ về số lượng các tội phạm về cờ bạc và số lượng người phạm tội đã thực hiện các tội phạm về cờ bạc trong khoảng thời gian từ năm 2011 đến năm 2015. Mối quan hệ này được thể hiện ở cả phần hiện và phần ẩn của tình hình các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Cụ thể như sau:

2.3.1.1. Phần hiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015

Phần hiện của tình hình tội phạm là toàn bộ những hành vi phạm tội và chủ thể của các hành vi đó đã bị xử lý theo quy định của pháp luật hình sự ở từng đơn vị hành chính, trong những khoảng thời gian nhất định và được ghi nhận trong thống kê hình sự. Phần hiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng được

tác giả nghiên cứu qua số liệu thống kê xét xử sơ thẩm của Tòa án tỉnh Lâm Đồng từ năm 2011 – 2015. Cụ thể:

Thứ nhất, về mức độ tổng quan của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Qua thống kê trên cho thấy, giai đoạn từ năm 2011 đến năm 2015 trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng đã xét xử tổng cộng 380 vụ phạm tội cờ bạc với 1.915 người phạm tội. Cụ thể: năm 2011 là 55 vụ, 302 bị cáo; năm 2012 là 73 vụ, 324 bị cáo; năm 2013 là 76 vụ, 362 bị cáo; năm 2014 là 81 vụ, 447 bị cáo; năm 2015 là 95 vụ, 480 bị cáo.

Bảng 2.1. Mức độ tổng quan của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 - 2015

Năm	Tình hình các tội cờ bạc ở tỉnh Lâm Đồng		Tình hình tội phạm trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng		So sánh tỷ lệ	
	Số vụ án	Số bị cáo	Số vụ án	Số bị cáo	Số vụ án	Số bị cáo
2011	55	302	766	1439	7,3%	20,9 %
2012	73	324	793	1641	9,2%	19,7 %
2013	76	362	851	1906	8,9%	18,9 %
2014	81	447	921	2246	8,7%	19,9 %
2015	95	480	892	2388	10,6%	20,1 %
Tổng	380	1.915	4.223	9.620	8,9%	19,9 %

Nguồn: Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng

Từ số liệu trên cho thấy, các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng xảy ra có xu hướng ngày càng gia tăng theo từng năm cả về số vụ và số người phạm tội. Và tỷ lệ các tội cờ bạc được xác định là 8,9% về số vụ và 19,9 % về số bị cáo so với tình hình tội phạm trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2011 – 2015. So với tình hình các tội cờ bạc trên phạm vi toàn quốc (Theo Báo cáo của Bộ Công an, giai đoạn 2008 – 2012 tỷ lệ các tội cờ bạc là 9,3% trong tổng số các vụ phạm pháp hình sự) cho thấy, tình hình các tội cờ bạc ở tỉnh Lâm Đồng hiện nay là tương đối ngang bằng so với mặt bằng chung cả nước.

Từ mức độ tổng quan của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng cho thấy, tội phạm cờ bạc chiếm tỷ lệ cao trong tổng số các vụ phạm tội trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Nguyên nhân của điều này chính là việc công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc ở Lâm Đồng còn chưa được xem trọng đúng mức, môi trường xã hội của tỉnh Lâm Đồng còn có nhiều tiêu cực tạo điều kiện cho loại tội phạm này phát triển. Xét theo hành vi thì tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng diễn ra như bảng sau:

Bảng 2.2. Mức độ tổng quan của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 - 2015 xét theo hành vi

Năm	Tổng số tội phạm cờ bạc		Tội đánh bạc		Tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc	
	Số vụ	Số bị cáo	Số vụ	Số bị cáo	Số vụ	Số bị cáo
2011	55	302	48	233	7	69
2012	73	324	56	247	17	77
2013	76	362	59	289	17	73
2014	81	447	60	385	21	62
2015	95	480	67	418	28	62
Tổng	380	1.915	290	1.572	90	343

Nguồn: Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng

Thực tế nghiên cứu tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng cho thấy, trong hai tội danh là đánh bạc (Điều 249) và tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc (Điều 249) thì tội danh đánh bạc chiếm chủ yếu. Điều này cũng phù hợp với thực tế của tình hình tội phạm về cờ bạc trên cả nước.

Thứ hai, về diễn biến của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Diễn biến (động thái) của tình hình các tội cờ bạc là sự vận động, thay đổi mức độ và cơ cấu của tình hình tội phạm cờ bạc theo thời gian. Để thấy được diễn biến của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015, tác giả sử dụng phép so sánh liên kế để phân tích. Cụ thể như sau:

*Bảng 2.3. Diễn biến của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm
Đồng giai đoạn 2011 - 2015*

Năm	Tội đánh bạc		Mức độ tăng (giảm)		Tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc		Mức độ tăng (giảm)	
	Số vụ	Số bị cáo	Số vụ	Số bị cáo	Số vụ	Số bị cáo	Số vụ	Số bị cáo
2011	48	233	-	-	7	69	-	-
2012	56	247	+08	+14	17	77	+10	+08
2013	59	289	+03	+42	17	73	+0	-04
2014	60	385	+01	+96	21	62	+03	-11
2015	67	418	+07	+33	28	62	+0	0
Tổng	290	1.572			90	343		

Nguồn: Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng

Từ bảng số liệu trên cho ta thấy, diễn biến của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng đang có xu hướng tăng theo từng năm cả về số vụ và số bị cáo. Tuy nhiên, mức độ tăng là không ổn định (có năm tăng nhiều, có năm tăng ít). Đối với tội đánh bạc thì diễn biến theo xu hướng tăng từng năm rất rõ ràng, còn với tội tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc thì diễn biến tăng, giảm lại thất thường. Điều này phản ánh diễn biến tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng là khá phức tạp, đặc biệt là số người tham gia đánh bạc ngày càng nhiều.

Thứ ba, về cơ cấu của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Bảng số liệu thống kê của Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng từ năm 2011 – 2015, tác giả đã làm rõ cơ cấu của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng như sau:

Cơ cấu theo đơn vị hành chính cấp huyện của tỉnh Lâm Đồng, thì tình hình các tội cờ bạc diễn ra như bảng sau:

Bảng 2.4. Cơ cấu của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015 theo đơn vị hành chính

Năm	Tp. Đà Lạt	Tp. Bảo Lộc	Đức Trọng	Lâm Hà	Đơn Dương	Lạc Dương	Di Linh	Đam Rông	Bảo Lâm	Cát Tiên	Đạ tẻh, Đạhoai
2011	13	08	06	11	02	03	05	0	02	04	01
2012	21	12	09	15	01	05	06	01	0	01	02
2013	16	12	10	12	04	02	05	02	01	05	05
2014	24	15	14	15	06	01	02	0	0	03	01
2015	22	17	15	20	05	03	03	01	03	02	04
Tổng số	96	64	54	73	18	14	21	04	06	15	13
Tỷ lệ%	25,3	16,8	14,2	19,2	4,7	3,6	5,5	1,2	1,5	4,1	3,9

Nguồn: Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng

Như vậy về cơ cấu, tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng xảy ra tập trung nhiều ở các địa bàn như: Tp. Đà Lạt (25,3%), huyện Lâm Hà (19,2%), tp. Bảo Lộc (16,8%) và huyện Đức Trọng (14,2%). Đây là những địa phương có số lượng dân cư đông đảo, đồng thời dân nhập cư, tạm trú nhiều nên tình hình các tội cờ bạc diễn biến phức tạp. Cơ cấu theo khung hình phạt, tình hình các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng diễn biến như bảng sau:

Bảng 2.5. Cơ cấu của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015 theo hình phạt đã áp dụng

Năm	Tổng số bị cáo	Các hình phạt đã áp dụng						
		Cảnh cáo	Phạt tiền	Cải tạo không giam giữ	Hình phạt dưới 3 năm		Tù 3 – 7 năm	Trên 7 năm
					Tù giam	Ấn treo		
2011	302	0	0	0	136	154	12	0
2012	324	0	0	0	153	156	15	0

Năm	Tổng số bị cáo	Các hình phạt đã áp dụng						
		Cảnh cáo	Phạt tiền	Cải tạo không	Hình phạt dưới 3 năm		Tù 3 – 7 năm	Trên 7 năm
2013	362	0	0	0	161	185	16	0
2014	447	0	0	0	174	259	14	0
2015	480	0	0	0	185	280	15	0
Tổng	1.915	0	0	0	809	1.034	72	0
Tỷ lệ	100%	0	0	0	42%	54%	04%	0

Nguồn: Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng

Từ bảng phân tích số liệu trên cho ta thấy, hình phạt áp dụng đối với người phạm tội cờ bạc là tương đối nhẹ. Hình phạt được Tòa án nhân dân các cấp ở tỉnh Lâm Đồng áp dụng chủ yếu là tù giam dưới 3 năm và cho hưởng án treo (Chiếm 97%). Theo quan điểm của tác giả thì đây là yếu tố tác động không nhỏ tới tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Cơ cấu theo phương thức thực hiện các tội cờ bạc. Qua việc phân tích 100 bản án xét xử sơ thẩm các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, tác giả nhận thấy, phương thức thực hiện các tội cờ bạc có những đặc điểm cơ bản sau:

Một là, về hình thức thực hiện tội phạm: tội phạm đánh bạc được thực hiện dưới nhiều hình thức khác nhau, nhưng phổ biến nhất là các hình thức như: đánh bài (tiền lên, phỏm, 3 cây, xì dách...), xóc đĩa, lô đề, cá độ bóng đá và đá gà. Đặc biệt có nhiều vụ, người phạm tội núp bóng các trò chơi trong các lễ hội để thực hiện hành vi đánh bạc.

Hai là, về quy mô thực hiện tội phạm. Các hành vi đánh bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng đa phần là có quy mô nhỏ lẻ (số tiền không cao). Tuy vậy, cũng có những vụ đánh bạc, tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc diễn ra với quy mô lớn, số tiền ăn thua lên tới hàng trăm triệu đồng. Như đường dây cá độ bóng đá do Lê Văn Tiến SN, 1884 cầm đầu bị khám phá vào năm 2014 tại Tp. Đà Lạt, số tiền ăn thua nên tới gần 700 triệu đồng.

Ba là, về thủ đoạn phạm tội. Hoạt động của các đối tượng phạm tội về cờ bạc ngày càng tinh vi, xảo quyệt. Chúng lợi dụng triệt để các phương tiện kỹ thuật để phục vụ cho việc đánh bạc như: Internet, điện thoại, máy tính xách tay, bộ đàm...

Bốn là, về thời gian thực hiện. Qua phân tích 100 bản án, tác giả nhận thấy các tội phạm về cờ bạc thường được thực hiện vào buổi chiều và tối, vào các ngày thứ 7 và chủ nhật và vào dịp tết nguyên đán.

2.3.1.2. Phần ẩn của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015

Dưới góc độ tội phạm học, tình hình tội phạm ẩn là tổng quát những hành vi phạm tội cùng với các chủ thể thực hiện hành vi phạm tội được thực hiện vào một khoảng thời gian nhất định và trong một địa bàn hành chính – lãnh thổ nhất định chưa bị phát hiện, chưa xử lý hình sự hoặc chưa có trong thống kê hình sự. Khi nghiên cứu tình hình các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, tác giả nhận thấy có sự xuất hiện phần ẩn của các loại tội này. Phần ẩn đó được xác định vì nhiều lý do khác nhau, cụ thể là:

Tội phạm ẩn khách quan: “Là một thuật ngữ chỉ khái niệm có nội dung bao hàm tất cả những tội phạm đã xảy ra trên thực tế, song các cơ quan có thẩm quyền khởi tố vụ án hình sự không có thông tin về chúng”. Việc không có thông tin về các tội phạm đã xảy ra trên thực tế xuất phát từ nhiều yếu tố:

Thứ nhất, các đối tượng tham gia cờ bạc thuộc loại những đối tượng đã có tiền án - tiền sự thường là những đối tượng đã từng trải, có sự tiếp xúc, làm việc nhiều lần với cơ quan chức năng nên hình thành những kinh nghiệm, những thủ đoạn đối phó che giấu hành vi phạm tội của mình gây khó khăn cho công tác điều tra, trinh sát, nắm tình hình, bắt giữ và đấu tranh khai thác đối tượng sau khi bị bắt quả tang thực hiện các hành vi phạm tội phạm về cờ bạc... thậm chí trong một số trường hợp, cơ quan chức năng có thông tin về hoạt động phạm tội của các đối tượng cờ bạc nhưng không có khả năng, điều kiện bắt giữ và xử lý.

Thứ hai, các đối tượng hoạt động phạm tội cờ bạc có nhiều mối quan hệ thân thiết với những người có chức vụ, quyền hạn, có trách nhiệm trực tiếp trong phòng

ngừa và đấu tranh với các loại tội phạm này, chúng lợi dụng các mối quan hệ này để thực hiện hành vi phạm tội mà không bị phát hiện hoặc không bị xử lý trước pháp luật (có thể là quan hệ gia đình, quan hệ quen biết, quan hệ kinh tế..)

Thứ ba, các đối tượng có hiểu biết về pháp luật, đường lối xử lý đối với các hành vi cờ bạc nên đã có sự nghiên cứu, tính toán và lợi dụng kẽ hở của pháp luật để thực hiện hành vi phạm tội khiến cho các cơ quan chức năng khó khăn trong công tác điều tra, truy tố do không đủ cơ sở để xử lý hình sự các hành vi về cờ bạc của đối tượng.

Thứ tư, trong nhiều trường hợp quần chúng nhân dân hoặc cơ quan, tổ chức có nhân viên tham gia cờ bạc đã phát hiện và bắt quả tang các hành vi cờ bạc nhưng không tố giác hoặc trình báo với các cơ quan chức năng vì rất nhiều lý do trong đó có thể kể ra như: người phát hiện là người thân trong gia đình, là bạn bè của đối tượng tham gia cờ bạc, người phát hiện bị đe dọa, khống chế hoặc bị xâm phạm về tính mạng, sức khỏe của bản thân và gia đình nên không dám tố giác, cơ quan, tổ chức có nhân viên tham gia đánh bạc vì không muốn ảnh hưởng đến hình ảnh, danh tiếng của cơ quan hoặc có sự bao che của người đứng đầu cơ quan đơn vị đó nên người tham gia cờ bạc chỉ bị xử lý nội bộ...

Tội phạm ản chủ quan: Các chủ thể có nhiệm vụ trực tiếp phát hiện sự việc có dấu hiệu của tội phạm; các chủ thể có nhiệm vụ tiếp nhận và giải quyết tin báo tố giác, các chủ thể điều tra, truy tố và xét xử vụ án hình sự. Mỗi chủ thể có một phạm vi trách nhiệm riêng của mình và trong từng phạm vi đó, hành vi phạm tội đã xảy ra, chủ thể đã nắm được mà không xử lý theo đúng quy định của pháp luật (hình sự) gây nên trạng thái ản của các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Vì nhiều lý do khác nhau, các tội phạm về cờ bạc trong một thời gian nhất định hoặc vĩnh viễn không bị xử lý hoặc xử lý không đúng theo quy định của pháp luật hình sự. Một thực tế nổi lên trong các quyết định xử lý các hành vi về cờ bạc đó là việc “hành chính hóa” các vụ án hình sự cờ bạc có dấu hiệu của tội phạm. Điều đó cho thấy, các cơ quan chức năng đã có ý thức cố ý bỏ lọt tội phạm, đây là một vấn đề thực sự rất nguy hiểm đối với xã hội vì các hành vi cờ bạc không giảm đi mà gia

tăng rất mạnh mẽ, diễn biến ngày càng phức tạp, các giải pháp đưa ra thực sự không có tác dụng.

2.3.2. Mối quan hệ giữa nguyên nhân và điều kiện với đặc điểm nhân thân người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015

Nhân thân người phạm tội về cờ bạc có vai trò rất quan trọng trong cơ chế hành vi phạm tội kết hợp với các yếu tố tiêu cực thuộc môi trường sống, các yếu tố tình huống sẽ dẫn tới tội phạm về cờ bạc. Do đó, để làm rõ nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng thì việc làm rõ các đặc điểm nhân thân của những người phạm tội cờ bạc có ý nghĩa rất quan trọng. Qua thống kê của Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng về 1.915 bị cáo phạm các tội cờ bạc giai đoạn 2011 - 2015, và phân tích 100 bản án, tác giả nhận thấy những đặc điểm cơ bản trong nhân thân của những người phạm các tội về cờ bạc như sau:

Thứ nhất, những đặc điểm về nhân chủng học xã hội:

- *Về giới tính:* Thực tế qua công tác nghiên cứu tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng đã cho thấy số lượng giữa nam giới và nữ giới phạm tội có khác nhau, nam giới thường phạm tội nhiều hơn so với nữ giới. Cụ thể, nam là 1.290 đối tượng, chiếm 87,8%; nữ 182 đối tượng chiếm 12,2%. Điều này chứng tỏ nam giới dễ bị ảnh hưởng bởi các thói hư tật xấu, dễ bị tiêm nhiễm tệ nạn xã hội trong đó có cờ bạc hơn nữ giới.

- *Về độ tuổi:* Trong 1.472 bị cáo phạm các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng từ năm 2011 – 2015, thì có cơ cấu về độ tuổi như sau: dưới 18 tuổi có 49 đối tượng, chiếm 3,4%; từ 18 tuổi đến dưới 30 tuổi là 702 đối tượng, chiếm 47,7%; từ 30 tuổi đến dưới 45 tuổi là 593 đối tượng, chiếm 40,3%; trên 45 tuổi là 128 đối tượng, chiếm 8,6%.

- *Về trình độ học vấn:* Nhìn chung, trình độ học vấn của các đối tượng phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng phần lớn là thấp, tập trung vào nhóm các đối tượng có trình độ tiểu học, trung học cơ sở và Phổ thông trung học chiếm tỷ lệ cao nhất là 72.3% (1.064/1.472), số đối tượng tham gia cờ bạc có trình độ học vấn cao

(Cao đẳng, đại học và sau đại học) chiếm tỷ lệ 27,7% (408/1.472). Điều này cho thấy, trình độ học vấn thấp có tác động rất lớn đến tình hình các tội cờ bạc.

- *Về nghề nghiệp*: Số đối tượng tự do, không có nghề nghiệp là 942 đối tượng chiếm 64%; số đối tượng có nghề nghiệp là 448 đối tượng, chiếm 30,5%; số đối tượng là công chức, viên chức là 82 đối tượng, chiếm 5,5%. Điều đặc biệt đáng lưu tâm là số đối tượng là học sinh, sinh viên phạm các tội cờ bạc là 29 đối tượng, chiếm 2,1%. Từ việc tỉ lệ đối tượng phạm tội cờ bạc là người không có nghề nghiệp, nghề nghiệp không ổn định cao như trên cho thấy, tình trạng thất nghiệp hoặc nghề nghiệp không ổn định ảnh hưởng không nhỏ đến tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Thứ hai, những đặc điểm về đạo đức, tâm lý:

Từ việc nghiên cứu một số đối tượng phạm tội cờ bạc tác giả nhận thấy: Hầu hết người phạm các tội về cờ bạc có thói quen lười lao động nhưng thích ăn chơi, hưởng thụ. Những người này thường có ý thức không đúng về nhu cầu và con đường thỏa mãn nhu cầu vật chất trong cuộc sống. Họ nghiêng về nhu cầu tư lợi với những phương pháp thỏa mãn lệch chuẩn xã hội.

Ngoài ra, người phạm tội cờ bạc khả năng kiềm chế, tự chủ kém. Qua phân tích 100 bản án hình sự sơ thẩm về các tội cờ bạc, tác giả nhận thấy có nhiều người do bị rủ rê lôi kéo mà phạm tội đánh bạc. Điều này chứng tỏ khả năng tự chủ, kiềm chế của các đối tượng phạm tội là rất kém.

Thứ ba, những đặc điểm pháp lý hình sự:

- *Về tiền án, tiền sự*: Trong số 1.472 đối tượng phạm tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2011 – 2015 thì: Người có tiền án tiền sự là 947 đối tượng, chiếm 64,2%; người phạm tội lần đầu là 525 đối tượng, chiếm 33,8%. Có thể nói những người phạm tội về cờ bạc hầu hết là tái phạm.

- *Về tính chất, mức độ nguy hiểm của hành vi phạm tội*: Từ việc hình phạt được Tòa án nhân dân các cấp ở tỉnh Lâm Đồng áp dụng chủ yếu là tù giam dưới 3 năm và cho hưởng án treo (chiếm 97%) đối với 1.472 đối tượng phạm tội cờ bạc thời gian quan cho thấy: Tội phạm cờ bạc ở tỉnh Lâm Đồng diễn ra mang tính nhỏ

lẻ, tính chất, mức độ ít nghiêm trọng. Điều này cũng phản ánh thực tế tình hình kinh tế ở tỉnh Lâm Đồng.

Như vậy, từ đặc điểm như trên về nhân thân của người phạm các tội cờ bạc có thể thấy: Người phạm các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng từ năm 2011 – 2015 có đủ thành phần, từ những người không có nghề nghiệp, nghề nghiệp tự do, những thanh niên thất nghiệp, đến những đối tượng có nhiều tiền, đối tượng làm nghề kinh doanh buôn bán, đối tượng là cán bộ tha hóa, đối tượng là những người phạm tội chuyên nghiệp.

Kết luận chương 2

Tại chương 2, tác giả đã phân tích làm rõ những nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2011 – 2015, chỉ ra mối quan hệ giữa nguyên nhân và điều kiện với tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Ngoài ra, tác giả còn đánh giá thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc của các chủ thể đấu tranh phòng, chống tội phạm ở tỉnh Lâm Đồng.

Qua nghiên cứu những nội dung trên, có thể rút ra một số kết luận như sau:

Một là, nhận thức của các chủ thể đấu tranh phòng, chống tội phạm ở tỉnh Lâm Đồng về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc còn hạn chế. Chưa nhận thức được đầy đủ các yếu tố làm phát sinh loại tội phạm này, còn chủ quan trong công tác phòng ngừa tình hình các tội cờ bạc.

Hai là, tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng diễn biến phức tạp, có xu hướng ngày càng gia tăng. Điều này là do tỉnh Lâm Đồng với những đặc trưng về kinh tế, xã hội, văn hóa, giáo dục, cơ chế quản lý... có nhiều bất cập, hạn chế là nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc.

Từ những phân tích về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2011 đến năm 2015 đã trình bày trên đây, chính là cơ sở để tác giả dự báo tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới. Qua đó, thiết kế các biện pháp phòng ngừa hiệu quả cho tình hình loại tội phạm này.

Chương 3

NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA TÌNH HÌNH CÁC TỘI CỜ BẠC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÂM ĐỒNG TRONG THỜI GIAN TỐI VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI PHÒNG NGỪA CÁC TỘI CỜ BẠC

3.1. Tăng cường nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng

3.1.1. Đối với các cấp ủy Đảng và Chính quyền địa phương

Tăng cường nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc chính là tăng cường nhận thức quy luật của việc phát sinh loại tội phạm này. Đối với các cấp ủy Đảng và chính quyền địa phương để tăng cường nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc, cần tập trung vào một số nhiệm vụ sau:

Thứ nhất, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống các tội cờ bạc. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục cho cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên về ý thức trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện nhiệm vụ phòng, chống các tội cờ bạc. Trước hết là trách nhiệm của tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên, người đứng đầu cơ quan, tổ chức theo yêu cầu của Bộ Chính trị được nêu trong Chỉ thị số 48/CT-TW, ngày 22-10-2010 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới.

Thứ hai, thường xuyên tổng kết, đánh giá tình hình an ninh trật tự nói chung, tình hình các tội cờ bạc nói riêng để nhận thức đúng đắn về diễn biến của loại tội phạm này. Đồng thời, tổ chức đánh giá đúng những tác động tích cực, những tác động tiêu cực của nền kinh tế thị trường, các chính sách phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội. Từ đó, thấy được sự tác động của các yếu tố tiêu cực trong xã hội đối với tình hình các tội cờ bạc.

Thứ ba, đổi mới nội dung và chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức; thực hiện việc đào tạo, bồi dưỡng theo các hình thức như:

- Qua đào tạo như đào tạo Đại học và qua các lớp tập huấn theo chuyên đề về phòng chống tội phạm nói chung, phòng, chống các tội cờ bạc nói riêng.

- Tăng cường công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức nghề nghiệp, trình độ chuyên môn nghiệp vụ, nhận thức được nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc cho đội ngũ cán bộ, đảng viên.

3.1.2. Đối với các cơ quan bảo vệ pháp luật và người dân trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng

Thứ nhất, đẩy mạnh việc đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ cho đội ngũ cán bộ Công an, Kiểm sát viên, Thẩm phán, cán bộ tòa án về chính trị, pháp luật, nghiệp vụ xét xử và các kiến thức bổ trợ khác. Mở các lớp đào tạo như đào tạo đại học, sau đại học và qua các lớp tập huấn theo chuyên đề, chuyên đề nghiệp vụ. Tạo mọi điều kiện cho cán bộ, chiến sĩ trong các lực lượng được tham gia học tập nâng cao trình độ chuyên môn.

Thứ hai, các cơ quan trực tiếp đấu tranh bảo vệ pháp luật thông qua thực hiện chức năng nhiệm vụ của mình trong quá trình khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử cần tìm ra nguyên nhân, điều kiện dẫn đến việc thực hiện tội phạm của người phạm tội, từng người phạm tội trong các vụ án có đồng phạm không chỉ phục vụ cho việc điều tra, truy tố, xét xử đúng người, đúng tội, đúng pháp luật mà còn trên cơ sở đó phân tích, làm rõ những nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc.

Thứ ba, xây dựng và thực hiện quy định pháp luật về đánh giá cán bộ, công chức, viên chức trên cơ sở kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao; thực hiện cơ chế loại bỏ, bãi miễn những người không hoàn thành nhiệm vụ, vi phạm kỷ luật, mất uy tín với nhân dân; quy định rõ nhiệm vụ, quyền hạn của cán bộ, công chức, viên chức tương ứng với trách nhiệm và có chế tài nghiêm đối với hành vi vi phạm pháp luật, vi phạm kỷ luật, vi phạm đạo đức công vụ của cán bộ, công chức, viên chức.

Thứ tư, các cơ quan, tổ chức không chuyên trách như hội phụ nữ, đoàn thanh niên, mặt trận tổ quốc, cơ quan thông tin đại chúng... cần tăng cường phối hợp với cơ quan chuyên trách trong tham gia phòng ngừa, giám sát, phát hiện, tố giác và đấu tranh chống tội cờ bạc. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền thông qua các hình thức làm các tờ rơi, áp phích, khẩu hiệu, báo cáo chuyên đề; giáo dục pháp luật phòng, chống tội phạm với nhiều hình thức phong phú, sinh động để xây dựng lối sống

lành mạnh, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật trong cán bộ, nhân dân, góp phần hạn chế tội phạm và đấu tranh có hiệu quả với những hành vi phạm tội.

Thứ năm, tăng cường công tác tuyên truyền nhiệm vụ bảo vệ an ninh, trật tự ở địa phương nói chung và nguyên nhân – điều kiện của tình hình các tội cờ bạc nói riêng cần được đẩy mạnh và đổi mới về hình thức (tổ chức họp dân liên tuyến, địa bàn giáp ranh; phân công Đảng viên tham gia sinh hoạt Tổ nhân dân tự quản...).

3.2. Nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc và vấn đề dự báo tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới

3.2.1. Cơ sở dự báo tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới

Dưới góc độ tội phạm học thì: Dự báo tình hình là một phần, một bộ phận của dự báo xã hội, vì bản chất tội phạm là một hiện tượng xã hội. Dự báo tình hình tội phạm là sự phán đoán về thực trạng, diễn biến, tính chất của tình hình tội phạm có thể xảy ra trong tương lai, về các nguyên nhân và điều kiện, về các khả năng phòng chống nó trong từng giai đoạn nhất định và việc đánh giá về chất và lượng của những thay đổi trong tình hình tội phạm, các nguyên nhân và điều kiện của nó [30; tr. 183].

Để có cơ sở cho việc dự báo tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ nay đến năm 2020 tác giả đã căn cứ vào những tài liệu sau:

Thứ nhất, xu thế phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Lâm Đồng từ nay đến năm 2020 và những đặc điểm của tình hình xã hội (như: tình hình dân số, kinh tế, tư tưởng...) liên quan đến động thái của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Cụ thể là:

- Thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế, xã hội mà Đảng và Nhà nước đã chỉ đạo, tỉnh Lâm Đồng đang ra sức tập trung phát triển kinh tế theo hướng công nghiệp từ nay đến năm 2020. Điều này dẫn đến sự gia tăng ô ạt và sự tập trung đông những người lao động ở một số địa bàn. Đây là cơ sở để dự báo tình hình xã hội sẽ có diễn biến phức tạp, tội phạm gia tăng trong đó có các tội cờ bạc.

- Sự phân hóa giàu - nghèo trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng tiếp tục gia tăng. Một mặt, đời sống và thu nhập của một bộ phận tầng lớp dân cư được nâng cao, nhu cầu

về vui chơi, giải trí (trong đó có đánh bạc) sẽ gia tăng. Mặt khác, chất lượng sống của những người lao động nghèo chỉ đạt mức cơ bản, sự xung đột giữa nhu cầu thỏa mãn của bản thân họ với thu nhập thực tế sẽ là yếu tố tác động mạnh đến một bộ phận nhân dân, hình thành nên những quan điểm tiêu cực muốn tạo ra thu nhập một cách nhanh chóng với bất kỳ hình thức nào mà không dựa trên thành quả của sức lao động chân chính, và thực hiện hành vi phạm tội là con đường cụ thể và có thể thực hiện để đạt được mục đích đó và các đối tượng hoạt động phạm tội về cờ bạc.

- Sự phát triển của khoa học và công nghệ và việc Việt Nam tiếp tục mở rộng giao lưu, hợp tác kinh tế với thế giới cũng sẽ là tiền đề cho tội phạm cờ bạc phát triển trên cả nước nói chung và ở tỉnh Lâm Đồng nói riêng. Đây là cơ sở để dự báo một số loại hình đánh bạc sẽ phát triển mạnh trong thời gian tới là: Cá độ bóng đá, số đề, đua xe, đua ngựa, đánh bạc tại các casino giành cho người nước ngoài...

- Sự thâm nhập không được kiểm soát chặt chẽ của các loại văn hóa – lối sống mang tính thực dụng đã “tiêm nhiễm” vào nhận thức của một bộ phận chúng nhân dân, hình thành nên những quan điểm sai lệch về các giá trị trong cuộc sống và cách thức để được những giá trị đó. Trong khi đó, bộ phận thanh thiếu niên là đối tượng chịu tác động mạnh nhất do sự non nớt về kinh nghiệm sống, khả năng lựa chọn những phản ứng tích cực với môi trường sống và những tình huống tiêu cực ẩn chứa hành vi phạm tội là rất kém nên rất dễ hình thành nhân cách tiêu cực như: thích hưởng thụ nhưng lười lao động, lười biếng, gian dối, ích kỷ, tư lợi cá nhân... Họ là đối tượng bị lôi kéo, dụ dỗ thực hiện hành vi phạm tội đặc biệt là đối với các nhóm tội phạm về cờ bạc có sự tác động, lan truyền nhanh chóng mạnh mẽ. Điều này là cơ sở dự báo tình hình các tội phạm nói chung và tội phạm về cờ bạc nói riêng ở tỉnh Lâm Đồng sẽ diễn biến phức tạp.

Thứ hai, sự phát triển của tình hình các tội về cờ bạc trong thời gian qua. Căn cứ vào số liệu thống kê của Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng về tình hình các tội cờ bạc giai đoạn 2011 – 2015, có thể thấy: diễn biến của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng đang có xu hướng tăng theo từng năm cả về số vụ và số bị

cáo (năm sau luôn cao hơn năm trước). Đây là cơ sở để dự báo về tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ nay đến năm 2020.

Thứ ba, những tài liệu thống kê về nguyên nhân, điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Từ những nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2011 – 2015 như tác giả đã phân tích ở Chương 2, cùng với những điều kiện khó khăn về kinh tế, xã hội của tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới. Có thể khẳng định, trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng sẽ còn nhiều những yếu tố là nguyên nhân và điều kiện về kinh tế - xã hội, văn hóa - giáo dục, tâm lý xã hội... làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trong thời gian từ nay đến năm 2020.

Thứ tư, về mặt nhận thức, các chủ thể đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng chưa thấy hết được sự phát triển nguy hiểm của tội phạm đánh bạc, tổ chức đánh bạc trong điều kiện kinh tế thị trường. Công tác bắt giữ, điều tra, khám phá, xử lý các vụ án về cờ bạc của các cơ quan chức năng (Cảnh sát, Viện kiểm sát, Tòa án) có ghi nhận những kết quả nhất định, nhưng vẫn tồn tại ở đó những nguyên nhân khách quan và chủ quan làm ảnh hưởng đến hiệu quả phòng ngừa đối với loại tội phạm này trong đó những nguyên nhân chủ quan từ phía những cơ quan tư pháp hình sự này được xác định là những nguyên nhân chủ yếu làm hạn chế hiệu quả phòng ngừa, nó xuất từ việc chính các cơ quan chức năng trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ vì nhiều lý do đã bỏ lọt hành vi phạm tội của các đối tượng cờ bạc.

Trên đây là những cơ sở để tác giả đưa ra dự báo tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian từ nay đến năm 2020.

3.2.2. Nội dung dự báo tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng

Trên cơ sở thực trạng tình hình tội phạm cờ bạc đã xảy ra ở Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2011 – 2015, nguyên nhân và điều kiện của nó, đồng thời căn cứ vào xu thế phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Lâm Đồng từ nay đến năm 2020. Tác giả đưa ra một số nhận định về sự phát triển của tội phạm đánh bạc, tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới như sau:

Thứ nhất, số vụ phạm tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc sẽ gia tăng cả về số lượng cũng như về quy mô và ngày càng có nhiều đối tượng tham gia.

Thứ hai, về hình thức và thủ đoạn của tội phạm đánh bạc, tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc.

- Thủ đoạn của tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng sẽ có nhiều sự thay đổi theo hướng tinh vi hơn, ngày càng mang tính chuyên nghiệp theo kiểu “xã hội đen”, có tổ chức chặt chẽ được phân công trách nhiệm rõ ràng. Những đối tượng giữ vai trò chỉ huy cầm đầu không bao giờ trực tiếp thực hiện hành vi phạm tội mà đứng ra tổ chức, điều hành tại chỗ, tạo vỏ bọc cho ổ nhóm hoạt động dưới hình thức công khai, hợp pháp.

- Về hình thức đánh bạc, thời gian tới trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng phổ biến vẫn là các hình thức cờ bạc truyền thống như: xóc đĩa, các hình thức đánh bài (ba cây, xì tố, sò dách...), đá gà... Ngoài ra, còn có các hình thức cờ bạc mới với xu thế phát triển như sau:

+ Hình thức đánh bạc lợi dụng kết quả xổ số kiến thiết (hình thức lô đề): đây là loại hình đã xuất hiện và phát triển mạnh mẽ trong những năm gần đây và sẽ là hình thức cờ bạc chủ yếu được các đối tượng cờ bạc tham gia trong thời gian tới vì tính phổ biến rộng rãi, dễ tìm kiếm cũng như luật chơi đơn giản, không cần sử dụng nhiều công cụ, phương tiện kỹ thuật hiện đại, không đòi hỏi nhiều kỹ thuật phức tạp phục vụ quá trình thực hiện hành vi phạm tội. Trong xu hướng phát triển của loại hình cờ bạc này, các đối tượng tổ chức đánh bạc sẽ hoạt động với những thủ đoạn tinh vi hơn, có sự vận dụng phương tiện kỹ thuật hiện đại để thuận tiện cho quá trình thu nhận, trao đổi kết quả và che giấu hành vi phạm tội bằng cách sử dụng máy fax, máy vi tính, smartphome, các đường truyền tốc độ cao, các loại ổ cứng di động... thu nhận thông tin và xóa thông tin sau khi có kết quả, liên lạc với nhau qua các phương tiện kỹ thuật hiện đại, sử dụng các ngôn ngữ đã được mã hóa, việc giao nhận tiền sất phát không trực tiếp mà thông qua hệ thống các tài khoản ngân hàng.

+ Hình thức cờ bạc dưới dạng cá độ bóng đá tiếp tục phát triển mạnh. Đặc biệt, hình thức là cá độ bóng đá trực tuyến trên các trang mạng có máy chủ đặt ở

nước ngoài do các đối tượng trong nước được các “ông trùm” ở nước ngoài giao cho nắm quyền quản lý các trang mạng, phân chia các tài khoản cho các đại lý cấp thấp hơn. Đây là hình thức được các đối tượng đánh bạc có hiểu biết về công nghệ ưa chuộng tham gia do đảm bảo được yếu tố bí mật, tính sòng phẳng trong quá trình giao dịch, thanh toán sau khi có kết quả và đặc biệt là dễ che giấu quá trình thực hiện hành vi phạm tội của các đối tượng tham gia.

+ Hình thức đánh bạc sẽ gắn với diễn biến của một số sự kiện nhất định như bóng đá, lễ hội, các cuộc đua... đặc biệt đánh bạc qua mạng Internet, đánh bạc qua điện thoại di động sẽ trở lên phổ biến.

Thứ ba, về cơ cấu tội phạm đánh bạc, tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc. Thời gian tới số đối tượng phạm tội tổ chức đánh bạc sẽ gia tăng, cơ cấu tổ chức có xu hướng ngày càng chặt chẽ.

- Trong giai đoạn hiện nay đối với tội đánh bạc, các đối tượng phạm tội tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc phần lớn trong số những người tham là đối tượng nam giới, nữ giới chiếm số lượng rất ít. Thời gian tới, tội phạm cờ bạc trên đại bàn tỉnh Lâm Đồng vẫn chủ yếu là do nam giới thực hiện.

- Độ tuổi của các đối tượng tham gia cờ bạc chủ yếu tập trung ở lứa tuổi từ thanh niên đến dưới độ tuổi trung niên (từ trên 18 tuổi đến dưới 45 tuổi và có xu hướng tập trung mạnh ở lứa tuổi từ 25 đến dưới 35 tuổi).

- Thành phần tham gia cờ bạc vẫn rất đa dạng và phức tạp, xu hướng chính tập trung nhiều ở số đối tượng đã có tiền án, tiền sự về các tội phạm về cờ bạc; người có trình độ học vấn thấp, không có nghề nghiệp hoặc nghề nghiệp không ổn định. Đáng lưu ý là đối tượng phạm tội là cán bộ công nhân viên chức nhà nước, học sinh, sinh viên có chiều hướng gia tăng do họ có nền tảng kiến thức, có khả năng tiếp nhận các tiến bộ của khoa học kỹ thuật và công nghệ một cách nhanh chóng, họ phần lớn là những người có điều kiện về kinh tế, đời sống vật chất đầy đủ nhưng sự thiếu tu dưỡng về phẩm chất đạo đức, lối sống, một số khác đã có nền tảng nhân cách tiêu cực nhưng không có sự kiểm soát, uốn nắn kịp thời của tổ chức,

nhà trường nên dẫn đến việc tham gia cờ bạc khi có điều kiện và ngày càng lún sâu vào cờ bạc mà không thể thoát ra được.

Thứ tư, về địa bàn hoạt động. Các tội phạm về cờ bạc vẫn sẽ tập trung nhiều tại các khu vực đô thị lớn của tỉnh, những nơi có mật độ dân cư đông và phức tạp về thành phần dân cư. Cụ thể, thời gian tới tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng vẫn sẽ tập trung chủ yếu ở thành phố Đà Lạt, thành phố Bảo Lộc, huyện Đức Trọng và huyện Lâm Hà.

Những dự báo trên đây là cơ sở khoa học để tác giả đưa ra các giải pháp khắc phục nguyên nhân và điều kiện nhằm phòng ngừa tình hình các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới.

3.3. Giải pháp khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng

3.3.1. Những giải pháp khắc phục, loại trừ nguyên nhân và điều kiện thuộc thuộc môi trường sống bên ngoài

3.3.1.1 Những giải pháp về kinh tế - xã hội

Để khắc phục, loại trừ nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, trước hết phải bắt đầu từ những biện pháp kinh tế - xã hội.

Có thể khái quát nội dung của các giải pháp về kinh tế - xã hội là đẩy mạnh phát triển kinh tế và nâng cao chất lượng đời sống xã hội, đồng thời hạn chế thấp nhất những hiện tượng tiêu cực mà mặt trái của sự phát triển kinh tế tạo ra. Đây là những giải pháp tác động nhằm khắc chế và tiến đến triệt tiêu các yếu tố tiêu cực về kinh tế - xã hội tác động làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc. Khi tiềm năng kinh tế được nâng cao thì tất yếu có thể giải quyết được những vấn đề chính sách xã hội, giải quyết lao động, việc làm cho mọi người, đời sống vật chất và tinh thần của người dân được nâng cao... Từ đó góp phần xóa bỏ hiện tượng một bộ phận dân cư tìm kiếm nguồn thu nhập từ các hành vi cờ bạc, hướng người dân đến nhu cầu tham gia các hoạt động giải trí lành mạnh.

Từ việc phân tích nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng xuất phát từ các yếu tố tiêu cực thuộc lĩnh vực kinh tế - xã

hội, tác giả đưa ra một số giải pháp sau để khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và điều kiện này:

Thứ nhất, phải khắc phục tình trạng bất bình đẳng, sự phân hóa giàu nghèo, tình trạng thất nghiệp, nghèo đói, không công ăn việc làm... Giải pháp này cần phải thực hiện một số nội dung sau:

- Trong phát triển kinh tế, cần đầu tư phát triển cho các khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa của tỉnh để thu hẹp khoảng cách giàu – nghèo trên địa bàn tỉnh. Kết hợp chặt chẽ chương trình xóa đói giảm nghèo với việc phát hiện giúp đỡ những người dân có hoàn cảnh sống khó khăn và có nguy cơ sa vào con đường phạm tội. Việc hỗ trợ vốn trong chương trình xóa đói giảm nghèo phải hướng dẫn cách làm ăn, phương hướng sản xuất để mang lại hiệu quả cao nhất, tránh sử dụng nguồn tiền hỗ trợ sai mục đích.

- Cần có chính sách lao động và việc làm hợp lý, tạo công ăn việc làm cho người thất nghiệp. Đầu tư phát triển các ngành nghề phù hợp với điều kiện của địa phương (như: công nghiệp nhẹ, trồng hoa màu, dịch vụ, du lịch...) để có thể vừa phát triển kinh tế nhanh, vừa giải quyết việc làm cho người lao động, có như vậy mới có thể giải quyết vấn đề lao động dư thừa, tạo điều kiện cho người lao động có khả năng có việc làm và bảo đảm cuộc sống... từ đó góp phần hạn chế việc một bộ phận người dân không có nghề nghiệp ổn định dẫn đến việc “nhàn cư vi bất thiện”, vì nhàn rồi muốn giết thời gian nhiều người đã sa vào các tệ nạn trong đó có cờ bạc và việc thực hiện hành vi cờ bạc nhằm kiếm tiền.

Thứ hai, khắc phục tình trạng người dân có điều kiện về kinh tế thì lại nảy sinh nhu cầu giải trí từ các hoạt động tệ nạn xã hội trong đó có tệ nạn cờ bạc. Giải pháp này cần phải thực hiện một số nội dung sau:

- Đối với những người dân có điều kiện kinh tế, cần kết hợp việc tuyên truyền, giáo dục với việc tổ chức trực quan các mô hình sản xuất – kinh doanh giúp họ chuyển đổi nghề nghiệp như tổ chức các buổi tham quan, học tập kinh nghiệp hoặc mời các chuyên gia đến truyền đạt kiến thức và những điều cần biết cho họ để họ có thể lựa chọn, học tập theo các mô hình sản xuất kinh doanh phù hợp với khả năng.

năng, điều kiện kinh tế của gia đình. Việc dành thời gian cho học tập, cho đào tạo nghề hoặc cho việc học hỏi kinh nghiệm từ các mô hình sản xuất – kinh doanh có hiệu quả sẽ khiến cho họ không có nhiều thời gian rảnh rỗi để tự tập, tập trung nhiều thời gian vào việc nâng cao trình độ, tích lũy kiến thức và tài chính cho bản thân, các đối tượng cờ bạc chuyên nghiệp không có nhiều cơ hội để tiếp cận rủi ro, lôi kéo từ đó giảm thiểu nguy cơ tham gia cờ bạc của họ.

- Cần quy hoạch, phát triển các khu thương mại, các khu du lịch, vui chơi giải trí để nâng cao chất lượng đời sống tinh thần của nhân dân. Đồng thời, phải kiểm tra, giám sát chặt chẽ đối với các dịch vụ để phát sinh tội phạm cờ bạc như: quán cà phê bóng đá, các lễ hội, các cuộc đua...

- Cần quản lý chặt chẽ giờ giấc làm việc, tận dụng hết khả năng của cán bộ, viên chức nhà nước, thực hiện nghiêm chế độ quản lý kinh tế, tài chính để tránh tình trạng tham nhũng, lãng phí cũng là giải pháp để phòng ngừa tình hình các tội cờ bạc trong đội ngũ cán bộ, viên chức nhà nước.

Thứ ba, khắc phục vấn đề phức tạp về tình hình an ninh trật tự do số lượng dân nhập cư rất lớn đến làm kinh tế. Để thực hiện giải pháp này, ngoài giải pháp về quản lý của Nhà nước (trình bày ở phần sau) thì phải thực hiện tốt các chính sách an sinh xã hội, hỗ trợ và chăm lo cho đời sống người dân, đảm bảo các điều kiện sinh hoạt cơ bản từng bước nâng cao đời sống tinh thần cho họ bằng những hoạt động thiết thực và quan tâm đến nhu cầu giải trí của họ. Mặt khác, các cơ quan, tổ chức có liên quan cần tuyên truyền, giáo dục kết hợp với làm tốt công tác quản lý để họ nâng cao ý thức, tuân thủ những quy định của pháp luật, của địa phương.

Tóm lại, việc khắc phục những nguyên nhân và điều kiện về kinh tế - xã hội làm phát sinh tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng sẽ góp phần quan trọng vào việc phòng, chống loại tội phạm này.

3.3.1.2. Những giải pháp về văn hóa – giáo dục

Từ thực tiễn tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng cho ta thấy, trình độ văn hoá của các đối tượng phạm tội cờ bạc phần lớn là thấp, tập trung vào nhóm các đối tượng có trình độ tiểu học, trung học cơ sở và phổ thông trung học

chiếm tỷ lệ cao nhất là 72.3% (1.386/1.915), số đối tượng tham gia cờ bạc có trình độ học vấn cao (Cao đẳng, đại học và sau đại học) chiếm tỷ lệ 27,7% (529/1.915). Từ việc có trình độ học vấn thấp, hiểu biết pháp luật hạn chế nhiều người không thấy được những hậu quả, tác hại của hành vi đánh bạc, cho rằng đánh bạc chỉ là một hình thức để giải trí nên đã tham gia. Vì vậy, nâng cao trình độ văn hóa trong xã hội là một trong những cách tốt nhất để loại trừ nguyên nhân và điều kiện của loại tội phạm này.

Giải pháp về mặt văn hoá, giáo dục là một trong những giải pháp quan trọng, mang tính căn cơ, lâu dài và đòi hỏi sự quyết tâm thực hiện đồng bộ của cả hệ thống chính trị của tỉnh Lâm Đồng và người dân. Trong đó, xác định nội dung trọng tâm và xuyên suốt là tập trung giáo dục nâng cao trình độ học vấn, giáo dục nhân cách và tuyên truyền kiến thức về pháp luật. Cụ thể, tác giả đề xuất một số giải pháp sau:

Thứ nhất, những giải pháp khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và điều kiện về văn hóa. Đây là giải pháp nhằm khắc phục những biểu hiện xuống cấp về văn hóa, sự tha hóa về lối sống, lối sống hưởng thụ, thực dụng, lười lao động... Đồng thời khắc phục những tàn dư của xã hội cũ về văn hóa, trong đó có tệ nạn cờ bạc. Để thực hiện được giải pháp này cần giải quyết những vấn đề sau:

- Các lực lượng chức năng trong lĩnh vực văn hóa – thông tin kiểm soát chặt chẽ nội dung các loại văn hóa phẩm, loại bỏ các ấn phẩm không phù hợp với đường lối, chủ trương của Đảng về xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa. Đồng thời, định hướng cho người dân tiếp thu những văn hóa tiến bộ, xây dựng lối sống có văn hóa, có trách nhiệm với bản thân và gia đình với cộng đồng và xã hội, thấy được các giá trị của lao động chân chính.

- Mỗi địa phương, xã, phường, khu phố, ấp cần chú trọng và phát huy hơn nữa các phong trào do Đảng và Nhà nước ta phát động như: “Thôn văn hóa”, “Khu phố văn hóa”, “Gia đình văn hóa”, “Cơ quan văn hóa” với các tiêu chí rõ ràng. Từ đó xây dựng môi trường xã hội không có tệ nạn cờ bạc.

- Tăng cường tuyên truyền, phổ biến pháp luật, thường xuyên thông tin về tác hại của tệ nạn cờ bạc và thông tin hoạt động phạm tội về cờ bạc. Từ đó, người

dân có nhận thức đúng đắn về loại tội phạm này, khắc phục tình trạng tệ nạn cờ bạc tồn tại trong nhân dân như một hình thức giải trí.

- Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát tại các lễ hội, các trò chơi dân gian... có tiềm ẩn nguy cơ làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc. Từ đó kịp thời ngăn chặn những hành vi phạm tội cờ bạc.

Thứ hai, những giải pháp khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và điều kiện về giáo dục. Đây là giải pháp để nâng cao trình độ học vấn cho người dân, qua đó nâng cao ý thức chấp hành pháp luật. Để thực hiện giải pháp này cần giải quyết một số vấn đề sau:

- UBND và chính quyền nhân dân tỉnh Lâm Đồng cần xây dựng các chính sách hỗ trợ và đầu tư cho giáo dục hơn nữa. Cần quy hoạch mạng lưới trường lớp ở những vùng có điều kiện kinh tế khó khăn, đưa trường lớp về tận thôn, bản để mọi người dân đều có điều kiện để tới trường. Ở những địa bàn khó khăn, mật độ dân cư thưa thớt cần xây dựng trường bán trú, trường dân tộc nội trú... nhằm tạo điều kiện cho mọi trẻ em được đi học.

- Phải củng cố và nâng cao chất lượng giáo dục, đặc biệt chương trình giáo dục phải chú trọng tới việc giáo dục về đạo đức, lối sống, ý thức pháp luật cho học sinh, góp phần giúp các em nhận thức đúng đắn về các giá trị truyền thống, đạo đức, pháp luật... từ đó tránh sa vào các tệ nạn xã hội trong đó có cờ bạc.

- Tăng cường giáo dục pháp luật cho người dân trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Từ đó để mỗi người dân có ý thức tôn trọng và thực hiện nghiêm chỉnh các quy phạm pháp luật. Trong công tác giáo dục pháp luật cần tuân thủ các nguyên tắc cơ bản, cụ thể:

- + Về *chủ thể giáo dục pháp luật*, hoạt động này nêu rõ vai trò chủ đạo thuộc về nhà nước mà trực tiếp là cơ quan bảo vệ pháp luật trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Hệ thống các cơ quan như Công an, Tòa án, Viện kiểm sát phải có đội ngũ cán bộ vừa có trình độ, hiểu biết sâu về pháp luật vừa có kinh nghiệm trong hoạt động nghề nghiệp. Bên cạnh đó việc sử dụng các phương tiện thông tin đại chúng để đưa những kiến thức pháp luật đến với các bộ phận dân cư là một việc nên làm thường xuyên.

+ *Về đối tượng giáo dục pháp luật*, để công tác giáo dục pháp luật cho người dân có hiệu quả, cần phải xác định được cụ thể, rõ ràng nhóm đối tượng giáo dục trong từng điều kiện, hoàn cảnh cụ thể để có xây dựng nội dung và lựa chọn cách thức giáo dục phù hợp.

Đối tượng là giới trẻ, tầng lớp thanh thiếu niên, học sinh sinh viên thì nội dung cần phải giáo dục cho họ chủ yếu là đường lối xử lý hình sự đối với các hành vi cờ bạc của Nhà nước, hình thành cho họ thói quen tuân thủ pháp luật, thái độ cư xử đúng mực trước pháp luật, giáo dục cho họ về giá trị của lao động chân chính và cách thức để đạt được những giá trị cuộc sống bằng lao động thật sự.

Đối tượng là những người có điều kiện kinh tế, có khả năng bị các đối tượng cờ bạc chuyên nghiệp rủ rê, lôi kéo hoặc những người đã có tiền án, tiền sự về các hành vi cờ bạc thì nội dung của công tác giáo dục chủ yếu trong tâm vào cung cấp tri thức về pháp luật hình sự Việt Nam, thông tin quy định cụ thể về các tội cờ bạc, thông tin đầy đủ về các vụ án liên quan tới các tội phạm.

Đối tượng là cán bộ, công nhân viên chức nhà nước là những người có trình độ học vấn, có hiểu biết pháp luật hình sự Việt Nam và đường lối, chế tài xử lý đối với các hành vi cờ bạc tuy nhiên vì nhiều lý do dẫn đến việc tham gia cờ bạc. Cần giáo dục nâng cao ý thức trách nhiệm với công việc, ý thức chấp hành các nội quy, quy định của tổ chức, đơn vị nơi làm việc và địa phương nơi cư trú, sinh hoạt.

+ *Về nội dung giáo dục*, trước hết phải giáo dục cho nhân dân những nội dung cơ bản về các tội cờ bạc theo quy định của pháp luật hiện hành, mục đích của việc giới thiệu phải giúp các đối tượng hiểu được tính nguy hiểm cho xã hội của các hành vi cờ bạc và các biểu hiện cụ thể của chúng, nêu ranh giới giữa phạm tội với vi phạm hành chính trong các tội cờ bạc và chế tài được quy định cho những trường hợp vi phạm. Ngoài ra nội dung tuyên truyền cần giáo dục thêm quy định các ngành luật khác có liên quan đến hành vi cờ bạc. Nội dung giáo dục pháp luật cũng phải phản ánh được chính sách xử lý của nhà nước và thực tiễn vận dụng trong các hoạt động của các cơ quan bảo vệ pháp luật thông qua kết quả xử lý những vụ cờ bạc trọng điểm xảy ra trên địa bàn tỉnh. Đây là nội dung vừa góp phần làm cho nhân dân

nhận thức đầy đủ bản chất nguy hiểm của các tội cờ bạc thông qua thái độ nghiêm khắc của nhà nước đối với người phạm tội, vừa làm tăng lòng tin của nhân dân vào các cơ quan bảo vệ pháp luật.

+ *Về hình thức giáo dục*, các hình thức giáo dục cần phải được tiến hành phong phú, đa dạng và phải được tiến hành thường xuyên để lôi kéo đúng diện đối tượng cần giáo dục, hình thức giáo dục cần chú trọng đến việc đầu tư những hình ảnh để lại nhiều ấn tượng sâu sắc, gần gũi với nơi làm việc, nơi sinh hoạt, học tập, có tính chất truyền tải nội dung một cách trực quan sinh động kích thích tâm lý và suy nghĩ của đối tượng tiếp nhận.

Trên đây là những giải pháp nhằm khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

3.3.1.3. Những giải pháp về tổ chức, quản lý xã hội

Từ thực tế những yếu tố tiêu cực trong lĩnh vực tổ chức, quản lý xã hội tác động làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, để khắc phục những nguyên nhân và điều kiện về tổ chức, quản lý xã hội ta cần xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức trong cơ quan bảo vệ pháp luật nói chung và đội ngũ cán bộ, công chức trực tiếp làm công tác đấu tranh phòng chống các tội cờ bạc nói riêng cả về số lượng và chất lượng. Đồng thời phải có các giải pháp để nâng cao hiệu quả công tác quản lý xã hội. Để thực hiện giải pháp này, đối với từng lực lượng làm công tác quản lý xã hội, tác giả đưa ra một số giải pháp như sau:

Thứ nhất, đối với lực lượng Công an. Đây là lực lượng nòng cốt, giữ vai trò quan trọng trong đấu tranh phòng, chống tội phạm. Để nâng cao hiệu quả phòng, chống tội phạm cờ bạc thì những vấn đề đặt ra đối với lực lượng Công an là:

- Hoàn thiện hệ thống tổ chức chuyên trách phòng ngừa, điều tra và xử lý tội phạm đánh bạc trong lực lượng Công an nhân dân để góp phần nâng cao hiệu quả phòng ngừa, xử lý loại tội phạm này. Đồng thời tăng cường đầu tư kinh phí, cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật nghiệp vụ phục vụ cho công tác đấu tranh phòng, chống tình hình các tội cờ bạc.

- Lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự xã hội Công an tỉnh Lâm Đồng phải thường xuyên tổ chức, phối hợp với các lực lượng chức năng khác để kiểm tra các tụ điểm kinh doanh, các ngành nghề nhạy cảm, dễ phát sinh tội phạm cờ bạc như: quán cafe bóng đá, quán điện tử đổi thưởng, các gia đình từng bị bắt về tội tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc. Đồng thời yêu cầu những người liên quan cam kết không tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc dưới mọi hình thức.

- Đẩy mạnh công tác nghiệp vụ cơ bản để nắm chắc tình hình, tính chất, mức độ hoạt động tổ chức đánh bạc và đánh bạc tại các địa bàn trọng điểm (như: Thành phố Đà Lạt, huyện Đức Trọng, huyện Lâm Hà...) để kịp thời đấu tranh phòng, chống loại tội phạm này. Đồng thời, tăng cường công tác nghiệp vụ để quản lý đối với những đối tượng có tiền án, tiền sự về các tội cờ bạc, đối với những người có nguy cơ phạm các tội cờ bạc. Cụ thể:

+ Cần phải thu thập thông tin, phát hiện kịp thời những biểu hiện bất thường trong quan hệ của các đối tượng phạm tội cờ bạc như quan hệ giao tiếp, ăn uống, qua lại với những đối tượng hình sự. Kịp thời phát hiện những đối tượng tham gia hoặc liên quan đến tội phạm đánh bạc, tổ chức đánh bạc.

+ Cần quản lý đối với những người làm nghề mà đối tượng phạm tội đánh bạc có thể ẩn nấp như: quán cafe bóng đá, kinh doanh vé số...

+ Cần chú ý quản lý đối với cả những cán bộ, công chức nhà nước có biểu hiện tha hóa về đạo đức, lối sống, tham nhũng, lãng phí; quản lý với những người đang có biểu hiện tiêu cực, bất mãn với gia đình, những người có điều kiện về kinh tế... thường xuyên tụ tập, giao lưu với những đối tượng phạm tội cờ bạc.

- Cần phát huy vai trò của quần chúng nhân dân trong việc cung cấp tin báo về các tội cờ bạc, đồng thời phải có phương án xử lý tốt những thông tin đó. Ngoài ra, lực lượng Công an cũng cần có những biện pháp phù hợp khuyến khích quần chúng tố giác các tội cờ bạc. Để làm tốt công tác này, lực lượng Công an phải tạo được lòng tin của quần chúng đối với sự nghiêm minh của pháp luật, đối với sự an toàn của bản thân họ và những người thân khi họ cung cấp thông tin về tội phạm, cũng cần có cơ chế khen thưởng, biểu dương kịp thời hành vi tích cực của họ.

- Tăng cường công tác xây dựng lực lượng, bồi dưỡng chuyên sâu cho lực lượng đấu tranh phòng ngừa các tội cờ bạc. Hoàn thiện lý luận về hoạt động nghiệp vụ, kỹ thuật điều tra phá án cho lực lượng cảnh sát điều tra tội phạm xã hội để làm nòng cốt cho các lực lượng cảnh sát khác trong phối hợp đấu tranh và phòng ngừa. Tổ chức các lớp tập huấn phổ biến phương pháp thủ đoạn, các dạng hành vi chủ yếu của các đối tượng cờ bạc nhằm trang bị kiến thức cho lực lượng Công an và các lực lượng khác. Trên cơ sở đó nâng cao trình độ, kỹ thuật nghiệp vụ, trang bị kiến thức công nghệ cao, các phương tiện kỹ thuật phục vụ phương pháp phòng ngừa, đấu tranh hiệu quả.

Thứ hai, đối với ngành kiểm sát. Công tác kiểm sát hoạt động tư pháp của Viện kiểm sát trong hoạt động điều tra, truy tố, xét xử chiếm vị trí quan trọng trong số những điều kiện đảm bảo tính pháp chế của hoạt động phòng ngừa tội phạm. Trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ của mình, Viện kiểm sát phải phối hợp chặt chẽ với Cơ quan Điều tra, gắn công tố với hoạt động điều tra nhằm đáp ứng yêu cầu đấu tranh phòng chống tội phạm từ giai đoạn bắt, tạm giữ, các vụ án liên quan đến cờ bạc; định hướng, giám sát quá trình điều tra, thu thập chứng cứ, đề ra yêu cầu điều tra, yêu cầu áp dụng, phê chuẩn và không phê chuẩn các quyết định của Cơ quan Điều tra đúng theo quy định của pháp luật. Viện kiểm sát cùng với Cơ quan Điều tra, Tòa án hạn chế đến mức thấp nhất đến việc xử lý oan sai, bỏ lọt tội phạm trong quá trình giải quyết các vụ án liên quan đến cờ bạc.

Cũng như đối với ngành Công an, cán bộ ngành Kiểm sát phải không ngừng nâng cao trình độ nghiệp vụ, nắm chắc phương thức, thủ đoạn hoạt động của các đối tượng cờ bạc; đồng thời không ngừng bồi dưỡng nâng cao phẩm chất đạo đức của người cán bộ Kiểm sát trước những cám dỗ do kẻ phạm tội đưa đến để đảm bảo truy tố đúng người, đúng tội, đúng pháp luật.

Thứ ba, đối với ngành Tòa án. Tòa án nhân dân là cơ quan thực hiện việc xét xử nhằm đảm bảo việc nghiêm chỉnh thi hành pháp luật. Thông qua xét xử các vụ án hình sự, Tòa án cần phát hiện, làm rõ các nguyên nhân, điều kiện phát sinh tội phạm để kiến nghị với cơ quan nhà nước, các tổ chức kinh tế, các tổ chức xã hội,

các đơn vị vũ trang nhân dân và mọi công dân để tiến hành hạn chế, loại trừ, phòng ngừa tội phạm.

Tòa án phải có các giải pháp để hình phạt trở thành một phương tiện hiệu quả của việc giáo dục và cải tạo tội phạm. Việc hình phạt căn cứ vào quy định của pháp luật, nhân đạo và công bằng là phương tiện tác động lớn và quan trọng đối với tâm lý người phạm tội cũng như những người có mặt tại phiên tòa. Do đó, Tòa án cần thực hiện nâng cao hơn nữa chất lượng xét xử các hành vi phạm tội cờ bạc theo phương châm đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, tránh làm sai, làm oan người vô tội và bỏ lọt tội phạm. Tăng cường đưa công tác xét xử lưu động đối với các vụ án liên quan đến hoạt động cờ bạc; tại phiên tòa làm rõ nguyên nhân, động cơ, mục đích phạm tội của các bị cáo, phân tích cho người phạm tội và những người tham dự phiên tòa biết rõ, những tác hại, hậu quả của hành vi cờ bạc mang đến cho xã hội, từ đó làm tốt công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật thông qua hoạt động xét xử.

Về hình phạt đối với các bị cáo cần xem xét áp dụng hình phạt tương xứng với mức độ của hành vi phạm tội và nhân thân của các bị cáo, tránh xét xử quá nặng, quá nhẹ hoặc thiếu công bằng dẫn đến hiệu quả của mục đích giáo dục cải tạo người phạm tội không đạt yêu cầu.

3.3.1.4. Những giải pháp về pháp luật

Bộ luật hình sự năm 1999 đã được sửa đổi, bổ sung năm 2009 và Nghị quyết số 01/2010/NQ-HĐTP hướng dẫn thi hành đối với Điều 248, Điều 249 của BLHS đã có những sự sửa đổi, bổ sung phù hợp nhất định đối với sự phát triển của xã hội, phù hợp thực tiễn phòng ngừa và đấu tranh chống tội phạm về cờ bạc. Và đến Bộ luật hình sự năm 2015, những quy định đối với tội phạm cờ bạc về cơ bản đã được hoàn thiện. Tuy nhiên, vẫn còn một số vướng mắc, bất cập gây khó khăn nhất định trong quá trình áp dụng cần phải khắc phục như sau:

Thứ nhất, cần quy định đối với những đối tượng đã tham gia đánh bạc nếu khi bị phát hiện, bắt quả tang mà chứng minh được tổng số tiền các đối tượng dùng để đánh bạc từ 5 triệu đồng trở lên thì phải chịu trách nhiệm hình sự theo Điều 322 BLHS 2015 cho dù đối tượng đó nghỉ trước thời điểm bị phát hiện, bắt quả tang.

Thứ hai, cần hướng dẫn cụ thể hơn đối với trường hợp “kẻ bạc với nhà cái”; “kẻ bạc với người đánh bạc” làm cơ sở cá thể hóa trách nhiệm hình sự khi xử lý. Đồng thời, cần phải có quy định đối với trường hợp “đồng phạm” trong tội danh “đánh bạc” để có cơ sở xử lý đối tượng và đảm bảo sự công bằng.

Thứ ba, cần có những quy định cụ thể để đấu tranh với các hình thức đánh bạc qua mạng Internet, đánh bạc bằng hình thức game “bắn cá”, đánh bạc với thủ đoạn giao dịch bằng hình thức thanh toán qua tài khoản thanh toán quốc tế...

Thứ tư, xây dựng hệ thống pháp luật để điều chỉnh hoạt động kinh doanh casino. Đồng thời phải có văn bản hướng dẫn, giải thích rõ về hoạt động kinh doanh này như về người chơi, tỷ lệ trả thưởng...

3.3.1.5. Những giải pháp về tâm lý – xã hội

Từ thực tiễn tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng một phần xuất phát từ tâm lý chung của nhiều người chỉ coi đây là một hình thức giải trí. Do đó, cần phải có giải pháp nhằm khắc phục tình trạng này. Để thực hiện giải pháp này ta cần giải quyết một số nội dung sau:

Thứ nhất, cần huy động tất cả các lực lượng tham gia vào công tác tuyên truyền giáo dục, nâng cao nhận thức của người dân về tác hại của tệ nạn cờ bạc tội phạm cờ bạc. Đây là tư tưởng tham lam, muốn làm giàu nhanh chóng bằng các hành vi cờ bạc trong một bộ phận người dân ở tỉnh Lâm Đồng.

Thứ hai, khắc phục tâm lý coi cờ bạc là một hình thức giải trí trong đời sống tinh thần của một bộ phận người dân tỉnh Lâm Đồng. Bên cạnh công tác tuyên truyền giáo dục để người dân nhận thức đúng đắn về loại tội phạm này, thì cần phải tạo những sân chơi, môi trường giải trí lành mạnh để thu hút người dân tham gia.

Thứ ba, tuyên truyền, vận động những gia đình có hiếu, hỷ không để xảy ra tình trạng cờ bạc. Có nhiều cách để tuyên truyền vận động thể hiện nếp sống văn minh như: đề nghị ban tổ chức, đại diện gia đình có đám hiếu hỷ ký cam kết không chơi cờ bạc dưới mọi hình thức.

3.3.1.6. Những giải pháp đối với môi trường gia đình, nhà trường và nhóm

Thứ nhất, đối với môi trường gia đình. Gia đình là môi trường giáo dục tốt nhất đối với mỗi người. Vì vậy, để nâng cao vai trò, trách nhiệm của gia đình trong việc ngăn ngừa tình trạng phạm tội cờ bạc hiện nay, tác giả xin đưa ra một số giải pháp như sau:

- Cha, mẹ phải luôn là những tấm gương mẫu mực trong cuộc sống hàng ngày. Cả cha và mẹ phải thấy rõ trách nhiệm của mình trong việc giáo dục con cái chấp hành các quy định của pháp luật trong đó có tội phạm cờ bạc.

- Mỗi gia đình phải xây dựng hình ảnh là gia đình có văn hóa, có lối sống phù hợp với chuẩn mực xã hội, chuẩn mực pháp luật, tuyệt đối không có tệ nạn cờ bạc.

- Gia đình phải giáo dục cho con cái những kỹ năng sống phù hợp, ý thức tôn trọng các giá trị lao động, tôn trọng pháp luật.

Thứ hai, đối với môi trường nhà trường. Nhà trường phải xác định công tác phòng chống tội phạm cờ bạc cho học sinh là một trong những công tác giáo dục pháp luật cơ bản cho học sinh. Nội dung của công tác này phải được đưa vào kế hoạch của nhà trường trong nội và ngoại khoá, chương trình công tác của các tổ chức đoàn thể chính trị, xã hội trong trường. Đây là công tác mà mọi thành viên trong hội đồng sư phạm và các thành viên trong trường và các cán bộ ngoài trường có liên quan cùng tham gia.

3.3.2. Những giải pháp khắc phục, loại trừ nguyên nhân và điều kiện thuộc cá nhân người phạm tội

Đây là những giải pháp nhằm khắc phục, loại trừ những yếu tố thuộc về người phạm tội bao gồm những tiêu cực thuộc ý thức cá nhân và những biểu hiện tiêu cực trong lối sống cá nhân đóng vai trò làm phát sinh các tội cờ bạc. Để thực hiện giải pháp này, cần tập trung thực hiện một số nội dung sau:

Thứ nhất, nâng cao trình độ học vấn, hiểu biết pháp luật cho người dân. Thực tế cho thấy, trình độ học vấn của các đối tượng phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng phần lớn là thấp, tập trung vào nhóm các đối tượng có trình độ tiểu học, trung học cơ sở và phổ thông. Do vậy, để phòng ngừa tình hình các tội cờ bạc,

chính quyền tỉnh Lâm Đồng cần tạo mọi điều kiện về cơ sở vật chất để người dân có điều kiện được học tập. Đồng thời, tăng cường tuyên truyền pháp luật sâu rộng đến người dân (tăng cường ở các vùng sâu vùng xa, nông thôn, miền núi), đặc biệt là tầng lớp học sinh, sinh viên. Cần phát động các phong trào như tìm hiểu pháp luật, giải thích pháp luật... nhằm nâng cao sự nhận thức, hiểu biết của người dân đối với tội phạm cờ bạc.

Thứ hai, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát đối với mỗi cá nhân. Đặc biệt đối với những người đã có tiền án, tiền sự về hành vi đánh bạc. Qua công tác này, cần phát hiện những biểu hiện tiêu cực trong tâm lý, lối sống của cá nhân. Từ đó, giáo dục, uốn nắn cá nhân chấp hành đúng các quy định của pháp luật, phòng ngừa cá nhân thực hiện các tội phạm về cờ bạc.

Thứ ba, gia đình là tế bào của xã hội vì thế mỗi gia đình phải nêu cao trách nhiệm đối với con cái để tránh tình trạng hút hăng, buông lỏng, thiếu sự quản lý, giáo dục, chăm sóc của cha mẹ dẫn đến con cái hình thành tâm lý đua đòi, coi thường các giá trị lao động... từ đó sa vào tệ nạn cờ bạc.

Thứ tư, tăng cường quản lý chặt chẽ các lĩnh vực nhạy cảm như văn hóa, công nghệ thông tin (Internet), có chính sách ưu tiên dạy nghề, tạo công ăn việc làm, cần đầu tư thêm nhiều khu vui chơi cho cộng đồng như công viên, các câu lạc bộ... để mỗi cá nhân có điều kiện vui chơi giải trí lành mạnh. Ngoài ra, cần tăng cường quan hệ phối hợp giữa các cơ quan chức năng như Công an, Viện kiểm sát, Tòa án để kịp thời thông tin cho nhau biết những trường hợp vi phạm liên quan đến cờ bạc nhằm chấn chỉnh, giáo dục kịp thời. Có thể xét xử lưu động đối với tội phạm cờ bạc nhằm tuyên truyền, giáo dục pháp luật, đồng thời có tính răn đe, phòng ngừa cao.

Kết luận chương 3

Từ thực trạng tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian qua, cùng với những điều kiện về kinh tế - xã hội của tỉnh trong thời gian tới, dự báo loại tội phạm này sẽ có xu hướng phát triển mạnh mẽ trong giai đoạn từ nay đến năm 2020. Để phòng, chống sự phát triển của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh

Lâm Đồng trong thời gian tới, cần có những giải pháp nhằm khắc phục những nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh loại tội phạm này trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Các giải pháp hướng vào việc tác động để khắc phục, loại trừ những yếu tố tiêu cực là nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Đó là những giải pháp phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao chất lượng cuộc sống của nhân dân, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của người dân, nâng cao hiệu quả quản lý của Nhà nước hay các giải pháp khắc phục những tồn tại, yếu kém của pháp luật. Ngoài ra còn có những giải pháp nhằm khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc là những yếu tố tiêu cực thuộc cá nhân người phạm tội.

KẾT LUẬN

Tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng từ năm 2011 đến năm 2015 diễn biến phức tạp và có xu hướng gia tăng. Hậu quả do các tội phạm này gây ra là rất nghiêm trọng, làm “tan cửa, nát nhà”, làm gia tăng các loại tội phạm khác và gây mất ổn định về trật tự xã hội trên địa bàn tỉnh. Thông qua việc phân tích về nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2011 - 2015, luận văn đã làm rõ được những nội dung sau:

Thứ nhất, luận văn đã làm rõ khái niệm nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng, đã chỉ ra được cơ sở lý luận của mối quan hệ nhân – quả giữa các hiện tượng tiêu cực của đời sống xã hội với tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Thứ hai, luận văn đã phân tích và làm rõ các yếu tố là nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong giai đoạn từ năm 2011 – năm 2015. Đó là hệ thống những yếu tố tiêu cực thuộc môi trường bên ngoài như: kinh tế - xã hội, văn hóa – giáo dục, công tác tổ chức, quản lý xã hội, những thiếu sót của hệ thống pháp luật... Cùng với đó là những đặc điểm tiêu cực từ cá nhân của người phạm tội cũng là nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc. Ngoài ra, luận văn còn chỉ ra được thực trạng nhận thức về nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc của chính quyền, các cơ quan bảo vệ pháp luật và người dân trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Đồng thời, luận văn đã chỉ ra mối quan hệ giữa các yếu tố là nguyên nhân và điều kiện đó với tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Thứ ba, từ những phân tích, đánh giá về nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2011 – 2015, và xu thế phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh giai đoạn từ năm 2016 – 2020, luận văn đã dự báo xu hướng phát triển của loại tội phạm này trong thời gian tới. Trên cơ sở những dự báo này, kết hợp với những điều kiện thực tế của tỉnh Lâm Đồng, luận văn đã đưa ra những giải pháp nhằm khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh tình hình các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn từ năm 2016 – 2020. Đó là các giải pháp nhằm khắc phục, loại trừ những nguyên nhân và

điều kiện của các tội cờ bạc thuộc môi trường sống bên ngoài và những nguyên nhân và điều kiện của các tội cờ bạc thuộc cá nhân người phạm tội.

Luận văn đã được tác giả nghiên cứu một cách nghiêm túc trên cơ sở lý luận, kiến thức và kinh nghiệm thực tiễn từ quá trình học tập cũng như làm việc. Đặc biệt là sự hỗ trợ, giúp đỡ tận tình, nhiệt huyết của giáo viên hướng dẫn, quý thầy cô tại Học viện khoa học xã hội, các bạn bè, đồng nghiệp... Tuy nhiên với khả năng và kinh nghiệm nghiên cứu của bản thân còn hạn chế nên quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn không tránh khỏi những khiếm khuyết, hạn chế nhất định. Kính mong nhận được sự góp ý của các nhà khoa học, quý thầy cô, bạn bè và những người quan tâm để luận văn được hoàn thiện hơn.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chỉ đạo 138 của Chính phủ (1999), *Kế hoạch số 01/BCĐ138/CP*, ngày 10/12/1999 triển khai thực hiện Nghị quyết 09/CP ngày 31/7/1998 của Chính phủ và Chương trình quốc gia phòng, chống tội phạm, Hà Nội;
2. Ban Chỉ đạo phòng chống tội phạm tỉnh Lâm Đồng (2013), *Báo cáo kết quả kiểm tra việc triển khai thực hiện Chỉ thị số 48/CT-TW gắn Nghị quyết 09/CP ngày 31/7/1998 tại các cấp ủy, chi bộ thuộc huyện, thành, thị trên địa bàn tỉnh*, Lâm Đồng;
3. Bộ Chính trị (2010), *Chỉ thị số 48/CT-TW ngày 22/10/2010 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới*, Hà Nội;
4. Bộ Chính trị (2005), *Nghị quyết số 49/NQ-TW ngày 02/6/2005 về chiến lược cải cách tư pháp đến năm 2020*, Hà Nội;
5. Bộ Công an – Học viện CSND (2013), *Một số vấn đề tội phạm học Việt Nam*, NXB Công an nhân dân, Hà Nội;
6. Công an tỉnh Lâm Đồng (2011), *Kế hoạch số 163/KH-CAT-PV11 ngày 16/03/2011 thực hiện Chỉ thị số 48/CT-TW ngày 22/10/2010 về “tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới” trong lực lượng Công an tỉnh Lâm Đồng*, Lâm Đồng;
7. Học viện An ninh nhân dân (2010), *Giáo trình tội phạm học*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội;
8. Hội đồng nhân dân tỉnh Lâm Đồng (2013), *Nghị quyết số 53/2013/NQ-HĐND ngày 11/7/2013 về phòng, chống tội phạm trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2013 – 2015*, Lâm Đồng;
9. Đinh Văn Quế (2006), *Bình luận khoa học bộ luật hình sự phần các tội phạm*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội;
10. Quốc hội (2015), *Bộ luật Hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội;
11. Quốc hội (2009), *Bộ luật Hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam sửa đổi bổ sung*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội;

12. Quốc hội (2003), *Bộ luật Tổ tụng hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội;
13. Quốc hội (2015), *Bộ luật Tổ tụng hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội;
14. Quốc hội (2013), *Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2013)*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội;
15. Thủ tướng Chính phủ, *Quyết định số 282/QĐ-TTg về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Chỉ thị số 48-CT/TW*, Hà Nội;
16. Phạm Văn Tình (1996), *Cơ chế hành vi phạm tội - cơ sở để xác định nguyên nhân và biện pháp phòng ngừa tội phạm*, Tạp chí Kiểm sát, (số 01 và 03), tr. 18-21 và tr. 29-32;
17. Phạm Văn Tình (2007), *Khái niệm tội phạm và tình hình tội phạm dưới góc độ của tội phạm học*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, (số 6), tr. 73-79;
18. Phạm Văn Tình (2011), *Khoa học pháp lý Việt Nam và yêu cầu nâng cao trình độ lý luận theo tinh thần Nghị quyết XI của Đảng*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, (số 8), tr. 21-24;
19. Phạm Văn Tình (2007), *Một số vấn đề lý luận về tình hình tội phạm ở Việt Nam*, Nxb Tư pháp, Hà Nội;
20. Phạm Văn Tình (2008), *Nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm ở nước ta hiện nay - mô hình lý luận*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, (số 6), tr. 79-84;
21. Phạm Văn Tình (2010), *Quyền con người – Bản chất và cách tiếp cận khoa học pháp lý*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, (số 12), tr. 60-65;
22. Phạm Văn Tình (2009), *Tội phạm học và phòng ngừa tội phạm*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, (số 4), tr. 57-64;
23. Phạm Văn Tình (2014), *Tội phạm học Việt Nam - Một số chuyên đề đại cương cơ bản*, Học viện khoa học xã hội, Hà Nội;
24. Phạm Văn Tình (2007), *Vấn đề định nghĩa khái niệm tội phạm học và nhu cầu nâng cao trình độ lý luận tội phạm học ở nước ta*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, (số 12), tr. 69-73;

25. Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng (2011 – 2015), *Các bản án sơ thẩm hình sự về các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh (100 bản án)*, Lâm Đồng;
26. Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng (2011 - 2015), *Thống kê xét xử sơ thẩm các vụ án hình sự*, Lâm Đồng;
27. Trần Hữu Tráng (2010), *Bàn về nguyên nhân của tội phạm*, Tạp chí Luật học, (số 11), tr. 43-51;
28. Trần Hữu Tráng (2011), *Nguyên cơ trở thành nạn nhân của tội phạm*, Tạp chí Luật học, (số 10), tr. 55-63;
29. Trường ĐH Luật Hà Nội (2012), *Giáo trình tội phạm học*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội;
30. UBND tỉnh Lâm Đồng (2014), *Báo cáo sơ kết 4 năm thực hiện Chỉ thị số 48/CT-TW ngày 22/10/2010 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới*, Lâm Đồng;
31. UBND tỉnh Lâm Đồng (2011-2015), *Báo cáo tình hình kinh tế xã hội*, Lâm Đồng;
32. UBND tỉnh Lâm Đồng (2011), *Chương trình hành động số 03-CTr/TU ngày 12/01/2011 về việc thực hiện Chỉ thị số 48-CT/TW ngày 22/10/2010 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới*, Lâm Đồng;
33. Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Lâm Đồng (2011 -2015), *Báo cáo thống kê án hình sự*, Lâm Đồng;
34. Viện nghiên cứu Nhà nước và pháp luật (2000), *Tội phạm học Việt Nam – Những vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội;
35. Võ Khánh Vinh (2006), *Bình luận khoa học Bộ luật Tố tụng hình sự*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội;
36. Võ Khánh Vinh (2002); *Dự báo tình hình tội phạm, một số vấn đề lý luận – thực tiễn*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội;
37. Võ Khánh Vinh (2009), *Giáo trình tội phạm học*, trường Đại học Huế, Huế;

38. Võ Khánh Vinh (2014), *Luật hình sự Việt Nam (phần các tội phạm)*, giáo trình sau đại học, Nxb khoa học xã hội, Hà Nội;
39. Võ Khánh Vinh (2014), *Luật hình sự Việt Nam (phần chung)*, giáo trình sau đại học, Nxb khoa học xã hội, Hà Nội;
40. Nguyễn Xuân Yêm (2013), *Tội phạm học Việt Nam phần tội phạm đại cương*, Tập 1, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội;